

ԼՈՒՐԵՐ

Ուկիրիլիքսի Բացայայտումները Միջազգային Դիտորդները ճնշումներու Ենթարկելու Մասին

2008-ի Մարտ 1-էն յաջորդող իրադարձութիւններուն առթիւ Հայաստանի իշխանութիւններու գործողութիւններութիւններու մասին ամերիկացի դիւանագէտներու տուած գաղտնի գնահատականները բացայայտուած են վերջերս «Ուկիրիլիքս»-ի կողմէ հապալակուած փաստաթուղթերուն շնորհիւ։ Այս մասին «Ժամանակ» թերթը կը գրէ.-

Այն ժամանակ Հայաստանի մէջ, ԱՄՆ-ի գործերու ժամանակաւոր հաւատարմատար ժողէֆ Փենինգտոնի կողմէ հեղինակուած գեկուցագրով, կը պարզուի, որ ԵԱՀԿ-ի դիտորդները աննախաղէպ ճնշումներու ենթարկուած են իշխանութիւններուն կողմէ։ Ամերիկան դիւանագէտներն ալ յատակօրէն արձանագրած են, որ ՀՀ իշխանութիւններէն մէկը մտերմաբար խորհուրդ տուած է միջանկեալ գեկոյցը կազմել աւելի դրական լոյսի տակ։

Ամերիկացի դիւանագէտը, ԵԱՀԿ-ի դիտորդներու դէմ ճնշումներէն մէկն ալ կը համարէ անոնց, քրէական գործերու մէջ՝ որպէս վկայ ներգրառութիւնները։ Յատկանշական է, որ Փենինգտոնը կը վկայակոչէ այն դիտորդներուն, որոնց վրայ իշխանութիւնները անուղղակի ճնշումներ բանեցուցած են։

2008-ի Փետրուար 19-էն յետոյ Հայաստանի մէջ գտնուող դիտորդներէն մէկը՝ այնքան վախցած է, որ կարելի է ըսել՝ ճողովրած է Հայաստանին շուրջ հեռացնեն Հայաստանած։ ՕՇՐ կողին մէքենայով։

2008-ի Փետրուար 19-էն յետոյ Հայաստանի մէջ գտնուող դիտորդներէն մէկը՝ այնքան վախցած է, որ կարելի է ըսել՝ ճողովրած է Հայաստանին շուրջ հեռացնեն Հայաստանած։ ՕՇՐ կողին մէքենայով։

«Ռուսաստանը Չունի Հայաստանի Քաղաքացիներու Սեւ Ցուցակ»

«Ռուսաստանը չունի Հայաստանի քաղաքացիներու սեւ ցուցակ, որ կ'արգիլէ անոնց մուտքը Ռուսաստանի Դաշնութիւն։ Ռուսաստանը որպէս ինքնիշխան երկիր, իրաւունք ունի մէկուն թուղարելու, իսկ միավին արգիլելու մտնել իր տարածքը», ըստ Հայաստանի մէջ, Ռուսաստանի դեսպանի խորհրդական՝ Օլեկ Շապովալովը, անդրադառնալով շաբաթ մը առաջ Մոսկվի՝ «Շերեմետևո» օդակայանին մէջ, տեղի ունեցած միջադէպին, երբ «Համաշխարհայնացման եւ տարածաշրջանացին կերպոնի» ղեկավար Ստեփան Գրիգորեանը արտաքսուած էր երկրէն։

Օգոստոս 30-ին, ուռւ սահմանապահները Գրիգորեանին չէին թուղարած դուրս գալ օդակայանի տարածքներէն։ Քաղաքագէտին վերադարձուցած էին տեղեկացնելով, որ վերջինիս մուտքը Ռուսաստան արգիլուած է մինչ 2030 թուական։ Ստեփան Գրիգորեան յայտնած է, որ իրեն արտաքսէր են քաղաքական դրդապատճառներով եւ մտավախութիւն ունէր, որ մինակ չէ այդ ցուցակին մէջ։

«Սեւ ցուցակներու» բացակայութեան մասին քաղաքական վերյուծաբանը կ'ըսէ .- «Գլխաւոր դատաւորը ժամանակն է, ժամանակը ցոյց կու տաց, թէ այս ձեւի երեւոյթները մէնք կը տեսնենք մէր հասարակական կամաց քաղաքական դաշտական դրդապատճառներով եւ մտավախութիւն ունէր, որ մինակ չէ այդ ցուցակին մէջ։

«Սեւ ցուցակներու» բացակայութեան մասին քաղաքական վերյուծաբանը կ'ըսէ .- «Գլխաւոր դատաւորը ժամանակն է, ժամանակը ցոյց կու տաց, թէ այս ձեւի երեւոյթները մէնք կը տեսնենք մէր հասարակական կամաց քաղաքական դաշտական դրդապատճառներով եւ մտավախութիւն ունէր, որ մինակ չէ այդ ցուցակին մէջ։

կան գործիչներուն կատմամբ։ Կ'ուգեմ մէր մարդու իրաւունքներու պաշտպաններուն աշակցութիւնը խնդրել»։

«Խսկականին, դէպքը այնպէս պատահած է, որ պարոն Գրիգորեանին արգիլած են մտնել Ռուսաստանի տարածք։ Սկզբունքորէն, մէնք պարտաւոր չենք մեկնաբանել եւ բացատրել, ուստի, Հայաստանի արտաքին գործերու նախարարութեան դիմումին համաձայն՝ մէնք մեկնաբանութիւն խնդրէր ենք մէր համապատասխան կառոյցին։ Ենդի կը զբաղինք այդ հարցով», յայտնեց Հայաստանի մէջ, Ռուսաստանի Դաշնութեան դեսպանի խորհրդականը խորհրդականը։

Շապովալովի դիտարկման արձագանքելով, իրաւապաշտպան Արթիւր Սաքունցը հակադարձած է, թէ երկու երկիրներուն միջնորդ վիզուալ կարգի խնդիրը չկայ եւ առնուազն տարօրինակ է, որ Ռուսաստանը այսպիսի վերաբերմունք կը ցուցաբերէ իր ուազմավարական դաշտականիցից քաղաքացիներուն կատմամբ։

«Ինքը սկիզբէն արդէն կը հակաէ միջանետական պայմանագրին, որովհետեւ ինքնիշխան պետութիւնները պայմանաւորուած էին, որ իրենց քաղաքացիները պէտք է պատելութիւնը կատարեն։ Այստեղ չէ գրուած, որ այդ ելումուտը կրնաց արգիլութիւր կը դուրս կը գործին գումարուած է հայոց տարբեր թեմերու մէջ, ինչ որ խանդակառութիւն եւ հոգեւոր կեանքի զօրացման մէծ խթան կը հանդիսանացն հայտնացուած է ամացնքներու համար։

«Ինքը սկիզբէն արդէն կը հակաէ միջանետական պայմանագրին, որովհետեւ ինքնիշխան պետութիւնները պայմանաւորուած էին, որ իրենց քաղաքացիները պէտք է պատելութիւնը կատարեն։ Այստեղ չէ գրուած, որ այդ ելումուտը կրնաց արգիլութիւր կը դուրս կը գործին գումարուած է հայոց տարբեր թեմերու մէջ, ինչ որ խանդակառութիւն եւ հոգեւոր կեանքի զօրացման մէծ խթան կը հանդիսանացն հայտնացուած է ամացնքներու համար։

«Ինքը սկիզբէն արդէն կը հակաէ միջանետական պայմանագրին, որովհետեւ ինքնիշխան պետութիւնները պայմանաւորուած էին, որ իրենց քաղաքացիները պէտք է պատելութիւնը կատարեն։ Այստեղ չէ գրուած, որ այդ ելումուտը կրնաց արգիլութիւր կը դուրս կը գործին գումարուած է հայոց տարբեր թեմերու մէջ, ինչ որ խանդակառութիւն եւ հոգեւոր կեանքի զօրացման մէծ խթան կը հանդիսանացն հայտնացուած է ամացնքներու համար։

«Ինքը սկիզբէն արդէն կը հակաէ միջանետական պայմանագրին, որովհետեւ ինքնիշխան պետութիւնները պայմանաւորուած էին, որ իրենց քաղաքացիները պէտք է պատելութիւնը կատարեն։ Այստեղ չէ գրուած, որ այդ ելումուտը կրնաց արգիլութիւր կը դուրս կը գործին գումարուած է հայոց տարբեր թեմերու մէջ, ինչ որ խանդակառութիւն եւ հոգեւոր կեանքի զօրացման մէծ խթան կը հանդիսանացն հայտնացուած է ամացնքներու համար։

«Ինքը սկիզբէն արդէն կը հակաէ միջանետական պայմանագրին, որովհետեւ ինքնիշխան պետութիւնները պայմանաւորուած էին, որ իրենց քաղաքացիները պէտք է պատելութիւնը կատարեն։ Այստեղ չէ գրուած, որ այդ ելումուտը կրնաց արգիլութիւր կը դուրս կը գործին գումարուած է հայոց տարբեր թեմերու մէջ, ինչ որ խանդակառութիւն եւ հոգեւոր կեանքի զօրացման մէծ խթան կը հանդիսանացն հայտնացուած է ամացնքներու համար։

«Ինքը սկիզբէն արդէն կը հակաէ միջանետական պայմանագրին, որովհետեւ ինքնիշխան պետութիւնները պայմանաւորուած էին, որ իրենց քաղաքացիները պէտք է պատելութիւնը կատարեն։ Այստեղ չէ գրուած, որ այդ ելումուտը կրնաց արգիլութիւր կը դուրս կը գործին գումարուած է հայոց տարբեր թեմերու մէջ, ինչ որ խանդակառութիւն եւ հոգեւոր կեանքի զօրացման մէծ խթան կը հանդիսանացն հայտնացուած է ամացնքներու համար։

«Ինքը սկիզբէն արդէն կը հակաէ միջանետական պայմանագրին, որովհետեւ ինքնիշխան պետութիւնները պայմանաւորուած էին, որ իրենց քաղաքացիները պէտք է պատելութիւնը կատարեն։ Այստեղ չէ գրուած, որ այդ ելումուտը կրնաց արգիլութիւր կը դուրս կը գործին գումարուած է հայոց տարբեր թեմերու մէջ, ինչ որ խանդակառութիւն եւ հոգեւոր կեանքի զօրացման մէծ խթան կը հանդիսանացն հայտնացուած է ամացնքներու համար։

«Ինքը սկիզբէն արդէն կը հակաէ միջանետական պայմանագրին, որովհետեւ ինքնիշխան պետութիւնները պայմանաւորուած էին, որ իրենց քաղաքացիները պէտք է պատելութիւնը կատարեն։ Այստեղ չէ գրուած, որ այդ ելումուտը կրնաց արգիլութիւր կը դուրս կը գործին գումարուած է հայոց տարբեր թեմերու մէջ, ինչ որ խանդակառութիւն եւ հոգեւոր կեանքի զօրացման մէծ խթան կը հանդիսանացն հայտնացուած է ամացնքներու համար։

«Ինքը սկիզբէն արդէն կը հակաէ միջանետական պայմանագրին, որովհետեւ ինքնիշխան պետութիւնները պայմանաւորուած էին, որ իրենց քաղաքացիները պէտք է պատելութիւնը կատարեն։ Այստեղ չէ գրուած, որ այդ ելումուտը կրնաց արգիլութիւր կը դուրս կը գործին գումարուած է հայոց տարբեր թեմերու մէջ, ինչ որ խանդակառութիւն եւ հոգեւոր կեանքի զօրացման մէծ խթան կը հանդիսանացն հայտնացուած է ամացնքներու համար։

ՊԱԹՈՆ ՌՈՒԺԻ ՄԵՋ 4 ՀԱՅ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐ ՇԱԱՆՐ ՎՆԱՍՆԵՐ ԿՐԱԾ ԵՆ. ՎԱԶԳԵՆ ԳԱԼԹԱՔԵՆԵԱՆ

«Այս տարի եղած բնական աղետը առաջինն էր նահանգի (Լուիզիանա) պատմութեան մէջ», «Արեւելք»ին յայտնեց Վազգէն Գալթաքճեան: Ան նշեց, որ «քաղաքին մէջ կան 8 գետեր, որոնք Միսիսիփի գետին մէջ չեն թափիր եւ անոնք 3.5 օր տեղատարափ անձրեւներու հետեւանքով միասին յորդեցան եւ ջուրը խուժեց քաղաք»: Հատ մեր խօսակիցին, Միացեալ Նահանգներու Լուիզիանա նահանգի մայրաքաղաք՝ Պաթոն Ռուժի շրջակայքը գտնուող գիւղաքաղաքները վնասուած են, ի մասնաւորի 2 գիւղաքաղաքներ, որոնց 90 առ 100-ը մնացած է ջուրի տակ: Գալթաքճեան նաեւ նշեց, որ կառավարութեան տուեալներուն համաձայն՝ 45,000 տուներ եւ 20-25,000 գործատեղեր ընկղմած են ջուրերուն մէջ:

«Եղածը Աննախալէպ էր հակառակ անոր, որ պետական մարմիններ նախատեսած էին գետին յորդիւ, բայց ոչ այսքան ահաւոր: Ոչ ոք պատրաստ էր այս աղջտին: 13 զոհեր եղան, որովհետեւ շատեր իրենց տուներին հեռացան, իսկ մնացեալները փրկուցան շտապ օգնութեան մարմիններու ճիգերով»:

«Արեւելք»ի խօսակիցը նաեւ դիտել տուաւ, որ այդ շրջանին մէջ կ'ապրին 40 հայ ընտանիքներ, որոնցից 4 ընտանիքներու տուները ջուրով լեցուեցան, որովհետեւ իրենց տուները աւելի ցած մակերեսի վրայ կը տանուէին: Այս ընտանիքները, իրենց ունեցուածքը ամբողջովին կորսնցուցին ու ավաստանեցան այլ հայրենակիցներու մօտ:

Անոնցմէ էր Խաչիկ Մութափեանը, որ 1,5 օր իր տան երկրորդ յարկը պատապարուելիք ետք գինուորներու ճիգերով փրկուած է: Ան ներկայիս կը բնակի իր հօրենական տան մէջ, ծինչեւ, որ իր բնակարանի վերանորոգումը աւարտի:

Պաթոն Ռուժի մէջ կան զանագան գոյնի բնակիչներ, ինչպէս նաեւ հայեր, որոնց ընդհանուր թիւր մօտաւորապէս կը կազմէ 130

Վազգէն Գալթաքճեան

անհատ: Տեղի Սբ. Կարապետ եկեղեցւոյ ջանքերով նիւթական եւ բարոյական օժանդակութիւններ տրամադրուած են տուժած ընտանիքներուն:

Գալթաքճեան նաեւ լիշեցուց, որ Ազգային Ալաջնորդարանի միջոցաւ դրամահաւաք պիտի յայտարարուի Արեւելեան թեմի եկեղեցիներուն մէջ, որպէսզի աղետեալ այս ընտանիքները նախնական օժանդակութիւններ ստանան, մինչեւ կառավարութեան կողմէ կատարուելիք փոխհաստուցումները:

«Կառավարութիւնը նոր ձեւերու մասին կը մտածէ խուսափելու, նման պատահարներէ: Ճիշտ է, որ ահաւոր վնասներ կրեցին մեր ընտանիքները, բայց բարեփախտաբար մարդկային կորուստներ չունեցանք: Հայ ժողովուրդի զաւակները միշտ զիրար կ'օգնեն ճգնաժամային պահերուն: Բոլորը միասին ձեռք ձեռք փի տուած տուներուն մէջ լեցուած ալբերը մաքրած են արդէն եւ կը սպասեն պատերու չորացման, որպէսզի ընտանիքները տեղափոխուին իրենց տուները», եզրափակեց Վազգէն Գալթաքճեան:

Ցիշեցնենք, որ անցեալ 13 օգոստոսին Պաթոն Ռուժը հարուածած աղէտը պատճառ դարձած էր նիւթական մեծ վնասներու եւ ըստ կայանին քաղաքին մէջ եղած վնասները կը գնահատուին 47 միլիոն ամերիկեան տոլարով:

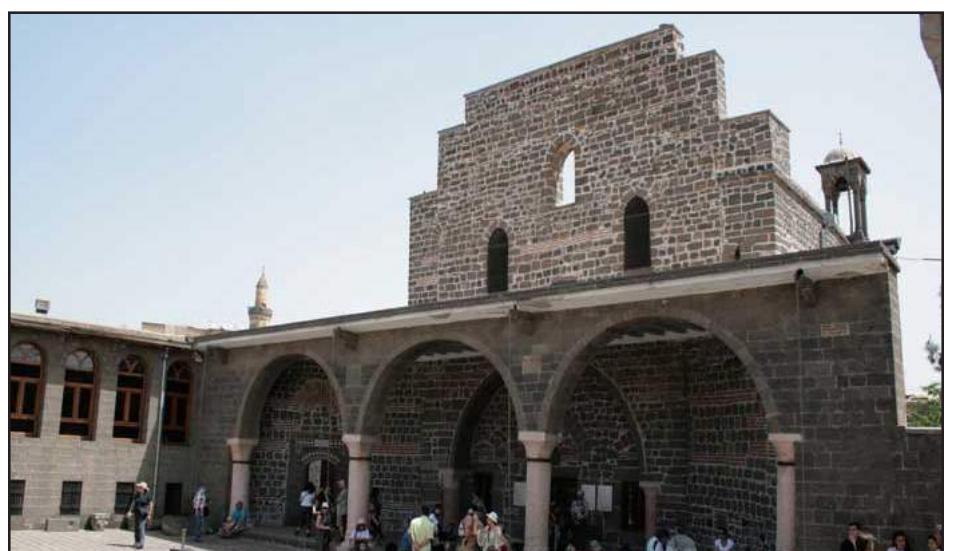
ՈՐՈՇՈՒԵԼ Է ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԵԱՆ «ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ» ՖԻԼՄ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼ «ՕՍԿԱՐԻ»

Հայկական ազգային կինոակադեմիայի նիստում կինոակադեմիայի անդամների փակ գուէարկութեան արդիւնքում որոշուել է, որ «Օսկար» մրցանակաբաշխութեան «Լաւագոյն օտարալեզու ֆիլմ» անուանկարուու Հայաստանից ներկայացնելու է Սարիկ Անդրէասեանի «Երկրաշարժ» ֆիլմը: «Օսկարի» համար Հայկական ազգային կինոակադեմիան ստացել

էր երեք ֆիլմի յայտ՝ Դաւիթ Սաֆարեանի «Տաք երկիր», ցուրտ ձմեռ», Սարիկ Անդրէասեանի «Երկրաշարժ», Զիւան Աւետիսիսեանի «Վերջին բնակիչը», երկու փուլով տեղի ունեցած քուէարկութեամբ ընտրուել է «Երկրաշարժ»-ը, սակայն առաջին փուլում աւելի շատ ձաներ է հաւաքել «Վերջին բնակիչը»:

Սպիտակի երկրաշարժի մասին պատմող Սարիկ Անդրէասեա-

ՏԻԱՐՈՒՔԻՐԻ ՍՈՒՐ ՇՐՋԱՆԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱԹՈԼԻԿԵԿԵՂԵՑԻՆ ՊԻՏԻ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՈՒՒԻ

Թուրքիոյ Տիարաքիր քաղաքի Սուր Հրշանին մէջ գտնուող հայկական Ս. Սարգսիս կաթոլիկ եկեղեցին պիտի վերակառուցուի: Այս մասին կը յայտնէ պոլսահայ «Ակոս» թերթի կայքը:

Անցեալ տարի Սուրի մէջ տեղի ունեցած երկարատեւ զինուած բախումներու ընթացքին՝ հայկական կաթոլիկ եկեղեցին լրջօրէն վնասուած էր, հասարակական կայքերու մէջ տարածուած լուսանկարներով կ'երեւէր, որ կառուցը գրեթէ կիսաքանդ վիճակի մէջ է:

Թուրքիոյ շրջակայ միջավահանութեան եւ քաղաքաշինութեան նախարարութիւնը Սուրի մէջ գտնուող եւ բախումներէն տուժած 11 պատմական կառոյցի համար մշակած է վերականգնման աշխատանքներու ծրագիր:

Նախագիծին ծիրէն ներս՝ կը ծրագրուի նաեւ հայկական կաթոլիկ եկեղեցւոյ վերակառուցումը, որուն աւարտը նախատեսուած է 2018-ին: Եկեղեցւոյ վերականգնման աշխատանքները պիտի դեկավարէ թուրքիոյ հիմնադրամներու գլխաւոր վարչութիւնը, որուն ներկայիս կը պատկանի կաթոլիկ եկեղեցւոյ սեփականութեան իրաւունքը:

Եկեղեցւոյ տարածքին արդէն սկսած են նախապատրաստական աշխատանքները, տարածքը կը մաքրուի եւ կը բարեկարգուի: 2013-ին եւս Սուրի հայկական եկեղեցին վերանորոգուած էր, որմէ ետք կ'օպատպութիւնը իրերեւ գորգերու արհեստանոց: Խօսակցութիւններ կան, որ այս անգամ վերականգնուցումներին ետք կառուցը կրկին կրնայ վերածուիլ եկեղեցւոյ:

Նի «Երկրաշարժ» ֆիլմի պրէդիւսերն է «Մարս մեղիս» կինոընկերութեան նախագահ Ռուուլ Դիշտը: Ֆիլմի սցենարի հայկական մասին, գործողութիւններն են Սերգէյ Յուդակովը, Ալեքսէ Գրաւիցկին, Արսէն Դանի-

լիւանը: Ֆիլմը պատմում է 1988 թ. դեկտեմբերի 7-ին Հայաստանում տեղի ունեցած երկրաշարժի մասին, գործողութիւններն են Սերգէյ Յուդակովը, Ալեքսէ Գրաւիցկին, Արսէն Դանի-

Ազատ եւ Անկախ Արցախը 25 Տարեկան է

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւնը այսօր կը նշէ, իր անկախութեան 25-րդ տարեդարձը: Արեան, հերոսական սխրանքներու եւ մեծ զրիաբերումներու գնով իր անկախութիւնը կերտած այս հոդատարածքը, ոչ միայն իր ժողովուրդին, այլ համայն հայութեան հպարտութեան արգասիքն է: Գաղտնիք ալ չէ, որ արցախեան գոյամարտի առաջին օրերէն սփիւրքի հայութիւնն ալ, իր տարրեր շերտերով, երանգներով եւ գաղափարական տեսակներով ապրեցաւ ու մաքարեցաւ Արցախով եւ յանուն Արցախի:

Եւ իրաւամբ, հզօր խորհուրդ էր երեկ ու հզօր խորհուրդ կը մնայ այսօր ալ, որ Արցախի մէջ եղող իրաքանչիր անկիւնադարձ սրտի տրոփ դառնալով կը հասնի հայութեան ամենն հեռաւոր կետերուն մէջ եղող հայութեան:

Պիտի ըսէք պատմութեան դաս, կամ յաղթանակ կերտած այու հպարտութեան վերջին լաստ: Պիտի ըսէք, ցաւէն ու տառապանքն, վշշտէն ու գաղթականութիւնն վերապրած հայութեան վերջին յոյսն էր Արցախը, որուն յաղթանակին անրագրումը դարձաւ պարտը մեր բոլորի ուսերուն: Այո՞, կան այս բոլորը, սակայն ասոնցն էլեր եւ անդին, Արցախի հերոսական պատմութեան դրուագներուն մէջ ամրագրուած են, մեր ցեղային խորհուրդի իրական լաստերը:

Արցախը, ինչպէս երեկ այսօր ալ փրկութեան լաստ եղաւ մեզի համար:

Մեր ինքնութեան տագնապներուն, ձուլումի թանձը խաւարին մէջ դուրս ցայտող, իբրեւ յոյսի առագաստ, որուն ապաւինելով մենք նոր խարիսխներ պիտի նետենք:

Արցախը մաքրեց մեր եսը, Արցախը կերպարանք ստացաւ յաղթանակ տարած մարդու հպարտութեամբ ու ասոր համար է, որ ցանկացած դէպքի եւ ցանկացած կրակոցի դիմաց, մենք բոլորս իբրեւ մէկ հայութիւն կը բոլորուինք հասնելու համար անոր բոլոր կարիքներուն:

Այսօր, երբ տարրեր ամպիոններէ եւ տարրեր մակարդակներու վրայ խօսակցութիւններ կը լսուին, որ Արցախի հիմնախնդրին առընթեր զիջումներու նոր փուլ մը պիտի ընթացք առնէ, Արցախի պատասխանը մէկ է ու միահամուր, որ կ'ըսէ՝ «Այն, ինչը որ արիւնով առած ես սակարկութեան առարկայ չի կրնար դառնալ»:

Այս ոսկեզօծ ճշմարտութեան իրական տէրերը Արցախի հերոս տղաներն են, որոնք իրենց ունեցած ամենաթանկ արժեքով՝ կեանքով պատրաստ են ամրօրէն կառչած մնալ այդ հողին եւ մինչեւ վերջին շունչ պահպանել հերոսական Արցախի սահմանները:

Աւարտին, տեղին է նշել, որ 25-ամեայ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան զարգացումն ու հզօրացումը, ինչպէս երեկ այսօր ալ պիտի մնայ մեր բոլորին համար անյետագելի եւ առաջնային գերիննիր:

«Արարատ» Պեյրութ

Ռուսաստանի Արտաքսած Են Ստեփան Գրիգորեանը՝ «Քաղաքական Դրդապատճառներով»

Ռուսաստանի իշխանութիւնները երկրէն արտաքսած են ՀՀ քաղաքացի, «Կլոպալիզացիայի եւ տարածաշրջանացին համագործակցութեան» վերլուծական կեղրոնի ղեկավար Ստեփան Գրիգորեանը, թոյլ չտալով անոր դուրս գալ Մոսկովայի «Շերեմեթեվո» օդականի տարածքների:

Իր արտաքսման մասին Գրիգորեան երեկ նամակով տեղեկացուցած է Գիւմրիի «Ասպարէց» ակումբի նախագահ Լեւոն Բարսեղեանին: Նամակին մէջ Գրիգորեան նշած է, որ Օգոստոս 30-ին, առաւտօնեան ժամը 8-ին, ժամանած է «Շերեմեթեվո» օդակայան, ուրկէ պէտք է մեկնէր ՌԴ մայրաքաղաք՝ այցելելով՝ հօր՝ Մոսկով գտնուող շիրիմը: Սակայն, օդակայանին մէջ ուռւս սահմանապահները կանգնեցուցած են զինք՝ տեղեկացնելով, որ Գրիգորեանին մուտքը Ռուսաստան արգիլուած է՝ մինչեւ 2030 թուականը:

Վերլուծաբանին ներկայացուած է Ռուսաստանի Դաշնութեան «Ելքի եւ մուտքի կարգի վերաբերեալ» օրէնքը, զոր կ'անդրադառնայ օտարերկրացիներու՝ քրէական եւ այլ կարգի խախտումներ պարունակող գործողութիւնները: «Այդ ամէնն ինձ հետ որեւէ առնչութիւն չունի, քանի որ վերջին 20 տարում ես Ռուսաստանում որեւէ գործունէութիւն չեմ ծաւալել», Բարսեղեանին ուղղուած իր նամակին մէջ գրած է Մոսկան Գրիգորեան, ընդգծելով՝ իր պարագային էական է օրէնքի միայն այն կէտը, որ կը վերաբերի այն օտարերկրացիներու արտաքսման, որոնք կը համագործակցին Ռուսաստանի մէջ անցանկալի նկատուող միջազգացին կազմակերպութիւններու հետ:

«Ոչ մէկի համար գաղտնիք

չէ, որ իմ ղեկավարած՝ «Կլոպալիզացիայի եւ տարածաշրջանացին համագործակցութեան» կեղրոնն ակտիւրէն համագործակցութեան է եւրոպական համարակական կազմակերպութիւնների, կեղրոնների, ժողովրդական կազմակերպութիւնների հետ: Ակնյայտ է, որ Ռուսաստանի իշխանութիւնների որոշումը քաղաքական դրդապատճառական համար էր ունէր ունչը և անշարժիք գործութիւնը», այսպիսի մուշտիք է առաջարկութեան մուշտիքը:

Մոսկան Գրիգորեան իր նամակին մէջ տեղեկացնեցած է, թէ արդէն իսկ գիմած է Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան՝ իր իրաւունքները պաշտպանելու պահանջով: «Մի քանի օր կը սամակն ապատիւ գործողութիւնների կիրականացնեմ՝ իմ ոտնահարուած իրաւունքները պաշտպանելու համար», իր նամակն այսպիս եղաւագական արտաքսուած համար էր:

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան «Ազատութեան» ընդամենը փոխանցեցին, որ կը զբաղին այս հարցով: Այդ հարցով կը զբաղի նաև Ռուսաստանի մէջ Հայաստանի դեսպանութիւնը: Այս մասին «Ազատութեան» հետ ունեցած գրոցի ընթացքին յայտնեց դեսպանութեան խօսնակ Լեւոն Թորգոմեանը: Ար-

շար.ը էջ 18

Bedros S. Maronian
818/500-9585

Siamanto B. Maronian
818/269-0909

SERVING THE COMMUNITY SINCE 1975

More locations and more ways to service your insurance and financial needs

6300 Wilshire Blvd. Suite 1900
Los Angeles, CA 90048

805 East Broadway
Glendale, CA 91205

300 N. Lake Ave. Suite 500
Pasadena, CA 91101

• Life Insurance

• Health Insurance

• Group & Individual

• Long Term Care

• Disability

• Estate Planning

• Will & Living Trust

• Full Annual Review

• Mortgage Protection

• College Planning

• Workman's Compensation

• Employee Benefits

• Annuity

• IRA

• 401K & 403B

Seniors 65 & Up

Medicare Supplements • Insurance • Prescriptions Drugs RX • Benefits

Anthem
Blue Cross

BlueShield

Aetna

Health Net
A Better Decision

CIGNA

KAI SER PERMANENTE

Insurance coverage can help you financially!
Ապահովագրութիւնը Անհրաժեղ է

Coverage & Protection
should be on the top
of your priority list.

ՄԱՐԱՑԱԾ Է ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ ՏՆՈՐԵՆ ՀՐԱՂԵԱՅ ԹԱՄՐԱՁԵԱԸ

Մահացած է Հայաստանի հանրապետութեան Մատենադարանի տնօրին Հրաչեայ Թամբագեանը։
Tert, am-ի հետ զրոյցին Մատենադարանի տնտեսական գծով փոխանորին Արմէն Մկրտչեանը յայտնած է, որ Թամբագեան ծանր հիւանդութեան կը տառապէր եւ երկարժամանակ բուժում կը ստանար։ Աննաեւ տեղեկացուց, որ Հրաչեայ Թամբագեան բուժում կը ստանար «Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ» Բժշկական կեղրոնին ներս։

Հրաշեայ Թամրապեան ծնած է 1953-ին, Երեւանի մէջ: 1971-ին աւարտած է Երեւանի Ն. Կրուպսկայացի անուան միջնակարգ դպրոցը, 1976-ին աւարտած է Երեւանի պետական համալսարանի բանասիրական ֆաբրիկալուստեալը, 1977-ին աշխատանքի անցած է Երեւանի Մեսրոպ Մաշտոցի անուան Մատենադարանին մէջ՝ նախ որպէս աւագ լապորանթ, ապա կրտսեր ու աւագ գիտաշխատող: 1988-91-ին Հրաշեայ Թամրապեանը աշխատած է «Սովետական գրող» հրատարակութեան մէջ՝ որպէս գլխաւոր խմբագիր, իսկ 1991-93-ին զբաղեցրուցած է «Նայիրի հրատարակչութեան տնօրէնի պաշտօնը: 1986-էն ի

վեր Գրողներու միութեան անդամէ է:
1993-ին նշանակուած է ՀՀ
կառավարութեան առընթեր Հրա-
տարակչական գործերու վարչու-
թեան պետ, իսկ 1995-1997-ին դե-

ՊՈԼՍԱՐԱՅ «ՄԱՐԱԼ» ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԵԼՈՅԹՆԵՐ Կ'ՈՒՆԵՆԱՅ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԵԶ

Պոլսոյ «Ժամանակ» թերթէն կ'իմանանք թէ տեղւոյն «Մարալ» Սիութեան 52 անդամներէ բաղկացած խումբը՝ Հայաստան կը մէկնի ելոյթներու համար։ Անոնք Սեպտեմբերի 13ին, երեւանի «Յակոբ Պարոնեան» թատերա-սրահին մէջ, պիտի ներկայացնեն «Արա Գեղեցիկ եւ Շամիրամ»ը։ Այս ելոյթը տեղի կ'ունենայ «Իմ Հայաստան» փառատօնի շրջագծով եւ ձօնուած է Հայաստանի Հանրապետութեան անկախութեան 25-ամեայ յոթեւանին։

Նշենք նաեւ որ Սփիւռքի նախարարութեան հրատէրով Հայաստան մեկնող այս պատկառելի խումբի ծախսերու հովանաւորներն են պոլսահայ ծանօթ բարերար Պետրոս Շիրինօղլուն եւ Օրթա-գիւղի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ թաղական Խորհուրդը:

ՖՐԱՆՍԱՐԱՅԻ ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒՄ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ

Ֆրանսահայք Բժիշկներու Միութեան անդամները վերջերս Հայաստան այցելելով Սիւնիքի մարզի տարբեր գիւղերուն մէջ, աւելի քան 500 երեխաներու ցոյց տուած են առողջապահական հոգատարութիւն, մասնաւորաբար աչքի եւ տեսողութեան բնագաւառ-ներուն մէջ։ Անոնք իրենց հետ տարած են ոսպնեակներ, տարրա-լուծական եւ ակնաբուժական սարքաւորումներ։ Տեղւոցն վրայ երեխաներու տեսողութիւնը ստուգելով՝ հարկ եղած պարագալին պատրաստած եւ նուիրած են ակնոցներ։

Հայաստան եկած ֆրանսահայ բժիշկներու խումբի ղեկավար Լեւոն Արթինեան յայտնած է որ արդէն տասներեք տարիներէ ի վեր Հայաստան կու գան եւ իրենց ներդրումը կ'ունենան երախաներու առողջութեան պահպանման գործին մէջ:

ՄԱՐ՝ ՄԵԾ ՎԻՊԱԳԻՐ ՎԵՏԱԹ ԹԻՒՐՔԱԼԻՒ

ԲԱԳՐԱՏ ԷՍԴՈՒԳԵԱՆ

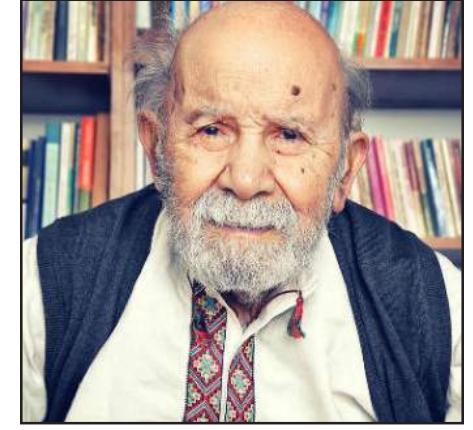
Թըրքերէն գրական աւանդի
մէջ բաւական ուշ ձեւաւորուած ոճ
մըն է վիպագրութիւնը: Սակայն ի-
դարու երկրորդ կէսէն սկսեալ
թուրքիոց վիպագրութիւնը օժտ-
ուեցաւ շատ տաղանդաւոր անուն-
ներով: Այդ փաղանգին կարեւոր
ներկայացուցիչներէն է վիպագիր
Վէտաթ թիւրքալի, որ 26 Օգոստո-
սին մահացաւ իր ետին թողնելով
բաւական բեղուն վաստակ մը: Իր
մահէն ետք իՄՇ հեռուստակայանի
վրայ ծանօթ շարժանկարի բեմադ-
րիչ Սըր Սիւրէջիա խօսէր, երբ կը
խօսէր այս հսկայի մասին յատկա-
պէս կ'ընդգծէր անոր ընդմիշտ
զարգացող բնաւորութիւնը: Թուր-
քալի շատերուն զարմանք պատճա-
ռելու աստիճանին կը համակերպէր
նոր քաղաքականութիւններու եւ
նոր ընկալումներու: Անշուշտ որ
ունէր հաստատ ու ամուր համզողում-
ներ, բայց զիտէր պահանջել հարկին
այդ համոզումները կրկին ու կրկին
վերատեսութեան ենթարկել: Որոշ
տարիքը անցածներու համար բա-
ւական գժուար իրագործելի յատ-
կութիւն մը աշաւասիկ, որ իր
կարգին այս մէծ հեղինակը կը
պահէր կենսունակութեան մէջ:

ବୀର ଅଜୁ ଯାତକିଳୁଠେବାନ ମଦ୍ଦନା-
ଶେଷିବାରୁରୁଷାକୁଣ ଧରିବେଲିପରିଦ୍ଵାରା କର-
ଯାଇଟନ୍ତିପାଇଁ ହାତାକାଳାନ ଖନପରି ମାତିଫିନ
ବୀର ମାତାଦୋତମନ୍ତ୍ରିରେ ଅରିବାଯାଇପାଦ-
ଘାରିଲାନ୍ତିରେ: 2004 ମୁଲାକାନିହିନ୍, ବେରଫି-
ରୁଥିଲାଗିପିଯ ମତ୍ତୁ ପରାକାଳାନ ଗ୍ରହାନାକ-
ନ୍ତ୍ରିର ଫାଟାଇଚାରୁକ କ୍ରେରାପିକ କ୍ରେପିଲାନ୍ତ୍ରି-
ନ୍ତିର 85 ମଦ୍ଦନାକର, ଅନ୍ ଶ୍ରାଵନନ୍ତି
ଶିଖିରୁ ହାରିଗାଲିମନ୍ତ୍ରିଲାନ୍ତିରେ ପାତାପା-
ଖାନନ୍ତ୍ରିଲାପିକ କର ଖାନାପିକାନ୍ତ୍ରିର ବୀର ମଦ୍ଦ-
ରିଲାନ୍ତିରେ କେତେ ପାତାପାରାକାଳିଗ୍ରହନ୍ତ୍ରିଲାନ୍ତି
ଶିଖିରୁ ମତ୍ତୁ ପରାକାଳାନ ଗ୍ରହାନାକାଳାନ
ଖନପରିନ୍ତି ମତ୍ତୁ: ବୀରାତ ଅତ ମୁଲାଗିପିଯ
ମତ୍ତୁ ମାନାତାନିନ୍ତ ମାତାଦୋତାକାଳାନ ଧା-
ମାକାରାପିକ ହାତାକାଳାନ ହାରିଗି ନିକାପି-
ତାମଦ୍ଦିର ମାତାପାଦିତିଲାନ୍ତିର ଖିରାତ ପାତାପା-
ରାତ ବେରିଲାପିକ କେ, ପରିଲାନ୍ତି ପାତାପାଦିତିଲାନ୍ତି-
ରେ ମଦ୍ଦକାଳାନିଲାପିକ କାରିକେଲି କେ ହା-
ତାପରିନ୍ତିର ଲାଗନ୍ତିରେ: ମତ୍ତୁ ପରାକାଳିଗି ଆଗି
ମାତାପାଦିତିଲାନ୍ତିର କର ରାଜାପାରିକ ଫେ-
ମାଲାକାଳାନନ୍ତ୍ରିର ପାତାପାଦିତିଲାନ୍ତି

«ԱՄԵՆԻՆՉ ԸՆԵԼ, ՈՐՊԵՍԶԻ ՍՈՒՐԻԱՀԱՅԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏՈՒԻՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՄԵԶ»

Սփիւռքի նախարարութեան
մէջ տեղի ունեցաւ միջգերատես-
չական յանձնաժողովի հերթական
նիստը: Օգոստոս 29-ին ՀՀ ափիւռ-
քի նախարար Հրանուշ Յակոբեա-
նի ղեկավարութեածք տեղի ունե-
ցաւ սուրբիահայերու հիմնախնդիր-
ները Համակարգող միջգերատես-
չական յանձնաժողովի հերթական
նիստը:

Երեւանի դպրոցներէն ներասուրիահայ երեխաներու լնտելացման մասին զեկուցումով հանդէսեկաւ երեւանի քաղաքապետարանի հանրակրթութեան վարչութեան աշխատակից Առանձնա Գաստառէնան:

յաջողութիւնով: «Սկլիքըները խաբուսիկ շրջան մը ապրուեցաւ: Քեմալականները խորամանկ գտնուեցան եւ թելադրեցին այն համոզումը, թէ եղածը արդէն եղած է այդ չարագործութեան առիթ տուղղներն ալ պատուազրկուած են: Յետոյ երբ քաղքենիութիւնը շեղեցաւ դէպի աջ, այդ երբեմնի պատուազրկուածները նորանոր պատիւներու արժանացան: Շատեր մինչեւ օրս կը փորձեն այս առեղծուածը լուծելու եւ չեն յաջողիր: Զեն յաջողիր պարզապէս անոր համար որ կը խուսափին պատմական ճշմարտութիւնները խոստովանելիք: Կը վախնան որ նման խոստովանութիւնով մը վնասած պիտի ըլլան իրենց սրբութիւններուն»: Մինչդեռ թիւրքալի երբեք չէ ունեցած նման հոգեր, քանի որ ան ինքինք միշտ պատասխանատու կը զգայ ապագայ սերունդներու նկատմամբ, այլ ոչ թէ արհեստական պայմաններով ստեղծուած կուռքերուն: Թերեւս ալ այս բացթողումը չէզորքացնելու համար մեծ զրոյի վերջին վէպերուն մէջ յաճախ կը հանդիպինք ցեղասպանութեան լիշտակներուն: Իր վէպերուն համագօր կարեւոր են շարժանկարներուն համար զրած զրած սցենարները: Անբազմաթիւ սցենարներու հեղինակ է, որոնց մէջ յատկապէս ուշագրաւ են թուրքիոց բանուոր դասակարգի ապրումները ցոլացնող ֆիլմերը: Իր մահով կը որբանայ ոչ միայն զրական աշխարհը, այլ նաև թորական արժանկարու:

զիսովան: Առաջարկուեցաւ ստեղծել ընկերային ծառայող հիմնարկ, զոր սուրբահացերու հետ աշխատող բանիմաց եւ պատրաստակամ խումբ բեր կը պատրաստէ:

Նախարար Հրանուշ Յակոբյանը կարեւոր նկատեց սուրիահայոց հիմնախնդիրներու լուծման ուղղութեամբ Երեւանի քաղաքապետարանի, «Օքսֆամ Հայաստան» եւ «Սէցվ տը Զիլտըըն» ընկերութիւններու, «Եկեղեցիներու համաշխարհային խորհուրդի հայաստաննեան միջնակեղեցական կլոր սեղան» բարեգործական հիմնադրամի համակառուած ռառեկենիոց աշ-

մր հասակարգուած, բարեխրդա աշխատանքը: Անդրադառնալով Սուր-իոյ մէջ տիրող իրավիճակին՝ նախարարը նշեց, որ եկեղեցւոյ եւ հասարակական կառույցներուն միջոցով առաջմ կը յաջողին լուծել կրթական հարցերը: «Հալիպում գործում է վեց վարժարան, մօտ 200 դպրոցահասակ երեխայ կայ: Հայերը տեղաշարժւում են դէպի Լաթաքիա, Քեսաապ: Պէտք է մեր օգնութիւնը այնպէս կազմակերպենք, որ եթէ մեր հայրենակիցները որոշեն Հայաստան տեղափոխ-

ՀԱՅ ՔՈՅՑՐԵՐՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՅԱՐԱՏԵՒԵԼՈՒ ՎՃՌԱԿԱՄՈՒԹԵԱՄԲ

Անարատ Յղութեան Հայ Քոյցրերու Միաբանութիւնը 160 տարիներէ ի վեր հաւատարիմ իր սկզբունքին կը շարունակէ իր առաքելութիւնը, ղեկավարելով աշխարհով մէկ հիմնադրած իր վարժարանները, հայեցի եւ քրիստոնէական դաստիարակութիւն ջամբելու հայ մանուկին եւ պատանին: Այս վարժարաններու ցանցին ուիկեայ օղակներէն մէկն ալ լու Անձեւսի Հայ Քոյցրերու վարժարանն է, որ աւելի քան 30 տարիներէ ի վեր կը գործէ Կլենտէլի Հայ գաղութէն ներս ագուցելով իր դրական ներդրումը տեղուցն հայկական համայնքի աշխուժ կենացն:

Գուշչիկներով կը դիմաւորէին եկողները երբ ընդհանուր եռուզեռին մէջ հնչեց առաջին զանգը:

Բացման արարողութիւնը ըստ պատշաճի եղաւ աղօթքով, աշակերտները Քոյր Լուսիայի առաջնորդութեամբ սկսան տէրունական աղօթքով, ապա օրուան աղօթքը կարդաց աւարտական դասարանէն աշակերտուհի մը եւ տեղի ունեցաւ դրոշակի արարողութիւն զոյտ քայլերգներու երգեցողութեամբ մինչ բոլոր աշակերտները մեծ ուշադրութեամբ արտասանեցին Հայ Աշակերտին ուխտը:

Արարողութիւնը շարունակուեցաւ կլենտէլի Հայ Կաթողիկէ:

2016-2017 ուսումնական տարեշրջանը արդէն իսկ սկսած է եւ ուսումնարանները բացած են իրենց դրները. Ինչպէս Հ.Ք. Վարժարանը որ երեքշաբթի Սեպտեմբեր 6, 2016-ի առաւտօնեան իր լրիւ կազմով՝ աշակերտութիւն ծնողներ ուսուցիչներ տնօրինութեան կազմ եւ խորհրդատու մարմնի անդամներ պատրաստ էին սկսելու ուսումնական նոր տարեշրջան մը ամրապնդելով ԱՅստան Յղութեան Հայ Քոյցրերու Միաբանութեան առաքելութիւնը: Ուսուցչական կազմը եւ պաշտօնէութիւնը արդէն իր աշխատանքներուն սկսած էր վերամուտի նախօրեակին ինքնապատրաստութեամբ եւ դասարաններու կազմակերպչական աշխատանքով՝ ստեղծելու համար այնտեղ դասաւանդման յարմար եւ դաստիարակչական համելի մէնոլորտ մը:

Երեքշաբթի վերամուտի առաջին օրը վարժարանի քարեղին շէնքը վերադարձ էր իր աշխուժ անցեալին լեցուած էր փոքրերու ձայներով, մէծերու գրկախառնումով եւ ծնողներու կարօսալի բացագանչութիւններով, աւարտական դասարանի աշխատանքութեամբ:

Հաստ աւանդութեան առաջին օրուան դասաւանդութիւնը սկսաւ երբ աւարտական դասարանի աշակերտները առաջնորդեցին

Ծար. էջ 18

ՄԵՐՏԻՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՎԵՐԱՄՈՒՏԸ

Հինգշաբթի, 18 Օգոստոս 2016ի առաւտօնուն, Մերտինեան Հայ Աւետարանական վարժարանը իր գոյութեան 35րդ տարուան սկսաւ՝ իր յարկին տակ ընդունելով

եւ կահաւորուած արդիական պայմաններով, 6840 քառ. ոտք տարածութիւն ունեցող այս երկարկանի շէնքին մէջ տեղ գտած են 5 դասարաններ, գրադարան,

մանկամտուրէն մինչեւ միջնակարգի 8րդ կարգի հին ու նոր աշակերտները:

Տարեշրջանը սկսաւ առաւել խանդակառութեամբ, որովհետեւ արդէն իրականութիւն դարձած «Պէզճեան» Ընտանեկան շէնքը բացած էր իր դռները: Կառուցուած

դիտական աշխատանոց, արուեստի դասարան, մարզական պատասխանատուի գրասենեակ եւ լուսացարաններ:

Ցուլիս 19, 2016ին, ազնուական նուիրատուններ տէր եւ տիկ. Ալպըթ

Ծար. էջ 18

ՍԱՐՄԱԴՈՐ ՋՐԵՑԱԿԵՌ ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՑԻՆ

Դույն. Յովհաննես Ահմարանեան

Հովանաւորութեամբ
Արիի. Միքայէլ Եպիփան
Մուրատեանի

(Առաջնորդ Հիւսիսային Ամերիկայի Կաթողիկէ Հայոց Թօմին)

Կագմակերպութեամբ
Կիևտէլի Ս. Գրիգոր Լուսաւորի Հայ Կաթողիկէ Արքունիան Եկեղեցւոյ Մշակութային Յանձնախութիւն)

ԳԻՒՆԵԶՈՆ

Դոկտ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԱՀՄԱՐԱՆԵԱՆ
«ՄԱՐՄԱԴՈՐ ՀՐԵՑՄԱԿԵՌ ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՑԻՆ»

Հատորի

Գիրքը կը ներկայացնէ՝
Ֆելատեֆիոյ Հայ Կաթողիկէ Համայնքի հովին
ՀԱՅՐ ԹՈՎՄԱՍ
ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

Սրտի խօսք՝
Արժ. Տէր Արշակ Աւագ
Քննչ. Խաչատրուեան
Սրտի խօսք՝
Մահմետո
Կրէկ Սարոյնան

Տեղի կ'ունենայ, Ուրբաթ, 23 Սեպտեմբեր 2016, երեկոյեան
ժամը 8:00ին, Կիենտէլի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորի
Հայ Կաթողիկէ Արքունիան Եկեղեցւոյ
«ՌԵՄՈՆ ԵՒ ԱՆԻ ԳՈՒՅՑՈՒՄԾԵԱՆ» սրահին մէջ

1510 East Mountain St., Glendale, CA 91207

Գեղարդուստական պատշաճ յայտագիր

Մուտքը՝ ազատ

Հիւսիսիրութիւն

massis Weekly

Volume 36, No. 32

Saturday, September 10, 2016

Footage Reveals Evidence of Turkish Intelligence Officers Complicity in Hrant Dink Murder Case

ISTANBUL (Armradio) -- Footage published by a Turkish broadcaster appears to show that six former gendarmerie intelligence officers who are currently being tried over links to the Fethullahist Terror Organization (FETÖ) were complicit in the 2007 assassination of journalist Hrant Dink. In the images published by A Haber, they can be seen near the scene at the time of the murder of the Turkish-Armenian journalist in 2007, the Hurriyet Daily News reports.

In the footage, unearthed as part of a probe trying former gendarmerie officials suspected of having links to FETÖ and being involved in the July 15 coup attempt, investigators observed that six gendarmerie intelligence officers currently under arrest were present close to the scene when Dink's murder took place on the afternoon of Jan. 19, 2007, strengthening the suspicion that they were in close contact with the assailant of the murder, Ogün Samast.

The prosecutor in the case has accused the Fetullahist Terror Organization (FETÖ) of staging the assassination.

In his demand for the arrest of the suspects, Dink probe prosecutor Gökarp Kökçü said it would be "far from a legal definition" to identify the acts of the suspects as mere membership or leadership in an armed terrorist organization in light of the failed July 15 coup attempt, which has been blamed on FETÖ. Kökçü claimed that

the Dink murder was the "first bullet fired" on the road to the coup.

Dink, 52, was shot dead with two bullets to the head in broad daylight outside the offices of Agos in central Istanbul.

Samast, then a 17-year-old jobless high-school dropout, confessed to the murder and was sentenced to almost 23 years in jail in 2011.

But the case grew into a wider scandal after it emerged that security forces had been aware of a plot to kill Dink but failed to act.

Relatives and followers of the case have long claimed government officials, police, military personnel and members of Turkey's National Intelligence Agency (MIT) played a role in Dink's murder by neglecting their duty to protect the journalist.

Turkey's top court in July 2014 ruled that the investigation into the killing had been flawed, paving the way for the trial of the police officials.

In January 2016, Supreme Court of Appeals ruled to tie the main case into Dink's murder and prosecution into the public officers' negligence to prevent the killing of Dink. Indictments for 26 people are now included in the merged case.

Azerbaijan to Blacklist Belgian MPs for Visiting Karabakh

BAKU -- The Ministry of Foreign Affairs of Azerbaijan plans to include Belgian lawmakers on its "blacklist" for visiting Karabakh republic last week. The Ministry spokesperson Hikmat Hajiyev told reporters on Tuesday.

The Belgian parliamentarians delegation was lead by Els Van Hoof, head of the Belgium-Armenia parliamentary friendship group, and Georges Dallemagne, member of the Chamber of Representatives.

Hajiyev said that, the Embassy of Azerbaijan in Belgium has raised the issue of the visit before the Belgian parliament's Chamber of Representatives, the Flemish Christian Democratic Party, and the country's Foreign Ministry, protesting the visit call-

ing it unauthorized act.

"The Belgian Chamber of Representatives said the visit has nothing to do with the organization's activities and that there is no mention in the Chamber's working schedule of any visit to Armenia or any other place. The secretariat of the Flemish Christian Democratic Party said they were unaware of this visit and that it was an individual visit," Hajiyev said.

He added that the aforementioned persons will be added to the list of "undesirable persons" of the Azerbaijani Foreign Ministry after verification.

This "blacklist," which steadily grows, comprises all foreigners that have visited Nagorno-Karabakh republic. It includes numerous politicians, lawmakers, and cultural figures.

Armenian, Georgian Leaders Hail Growing Bilateral Trade

Georgian Prime Minister Giorgi Kvirikashvili visited the Tsitsernakaberd Memorial to pay tribute to the memory of the Armenian Genocide victims

YEREVAN (RFE/RL) -- Armenia's leaders and Georgia's Prime Minister Giorgi Kvirikashvili hailed rapidly growing trade between their countries and called for its further expansion when they met in Yerevan on Monday.

Kvirikashvili held talks President Serzh Sarksian and Prime Minister Hovik Abrahamian during an official visit to the Armenian capital.

Sarksian told him that Georgian-Armenian relations should be deepened "in all areas" and raised to a "qualitatively new level." According to a statement by Sarksian's office, Kvirikashvili agreed, saying that the increasingly "active" Georgian-Armenian economic ties bode well for that.

Kvirikashvili and Abrahamian were reported to praise "positive dynamics" in Georgian-Armenian trade at their separate meeting held earlier in the day. The Armenian premier spoke of "noticeable progress" in relations between the two neighboring states.

"In recent years, Georgian-Armenian relations have been characterized by positive progress," an Armenian government statement quoted Kvirikashvili as saying. He praised the "high level of cooperation in the economic field."

Continued on page 3

Cem Ozdemir: Resolution on Armenian Genocide Cannot be Overruled

BERLIN (Mediamax) -- Co-chairman of the German Bundestag's Alliance '90/The Greens political party Cem Ozdemir said that the Bundestag resolution on the Armenian Genocide cannot be overruled.

"In an almost unanimous decision the German Bundestag acknowledged the genocide against the Armenians. Since the German Bundestag decided on this resolution as a constitutional body, only the German Bundestag itself could overrule it," German parliamentary of Turkish descent told Mediamax.

He stressed that German Federal government shares the assessment expressed in the resolution.

Cem Ozdemir emphasized that with this resolution the German parliamentaries intended to admit the German Empire's own guilt and failure in the year of 1915.

"It was never intended to point the finger at present-day Turkey. We hope for an open and respectful debate in Turkey about the crimes of the (so called) Young Turks, and furthermore, we hope that Turkey and Armenia develop and intensify their good-

Bundestag member Cem Ozdemir

neighbourly relations," Co-chairman of Alliance '90/The Greens told Mediamax.

Cem Ozdemir is the author of "Remembrance and Commemoration of the Genocide of Armenians and Other Christian Minorities 101 Years Ago" resolution. The resolution was approved by a majority of votes on June 2, 2016.

German Chancellor Angela Merkel stated recently that she "is not distancing herself from a Bundestag resolution on Armenian Genocide".

German Government Not Stepping Back From Armenian Genocide Resolution

BERLIN (Reuters) - German Chancellor Angela Merkel told the parliamentary leader of her conservative party that she is not distancing herself from a Bundestag resolution recognizing the 1915 massacre of Armenians by Ottoman forces as Genocide, that has strained ties with Turkey, according to sources briefed on the matter.

Volker Kauder, the head of the Christian Democrats in parliament, told a meeting of party members that he had spoken with Merkel and she emphasized her position, said the sources, who attended the meeting.

Kauder said Merkel also noted that she had voted to support the Genocide resolution during a party meeting before the vote, although she was not present when the vote took place in June. Economy Minister Sigmar Gabriel and Foreign Minister Frank-Walter Steinmeier were also not present, the sources said.

Earlier a German government spokesman denied claims made in a news report that Berlin was going to tone down the resolution, pointing out, however, that it is not legally binding, Deutsche Welle reports.

The German news magazine "Der Spiegel" had reported on Friday that Berlin planned a gesture to appease Turkish government anger over the Bundestag's Armenia resolution. That report, however, was denied by German government spokesman Steffen Seibert.

"There can be no talk of the German government distancing itself from the Armenia resolution," Steffen Seibert told reporters at the regular news conference.

The report in "Der Spiegel" said Chancellor Angela Merkel's government hoped to resolve a dispute that has seen German parliamentarians barred from visiting Bundeswehr troops stationed at the Incirlik airbase in eastern Turkey.

According to AFP, Foreign Min-

German Chancellor Angela Merkel

ister Frank-Walter Steinmeier also said Friday, when asked about the Spiegel report, that the German parliament "has the right and freedom to comment on political issues but, as the parliament says itself, not every resolution is legally binding".

Steinmeier said there had been "many areas of friction, not just since the coup attempt", and again urged Turkey to respect the rule of law in its treatment of the tens of thousands of detainees.

The minister also said that "of course it is the task of diplomats to reduce these areas of friction and to search for ways to maintain relations with Turkey and to provide a future perspective for them".

"In recent talks we got the impression that this is an interest also shared by Turkey."

Ankara banned German lawmakers from visiting 250 German soldiers stationed at Incirlik Air Base in Turkey in response to the Bundestag resolution. German officials have said the resolution is not legally binding and that the lawmakers must be allowed to visit the base.

Matthias Schaefer, spokesman for the German Foreign Ministry, said Turkish and German officials remained in talks about the issue. He said it remained to be seen how Turkish officials responded to requests from lawmakers to travel to Incirlik in October.

According to AFP, Foreign Min-

Karabakh President Bako Sahakian: There is No Return to Past for Us

STEPANAKERT (news.am) - A festive reception on occasion of the 25th anniversary of the Nagorno-Karabakh Republic (NKR/Artsakh) independence took place on behalf of NKR President Bako Sahakian on Thursday.

In his speech, President Sahakian noted that the declaration of the Artsakh Republic's independence was an important and groundbreaking event, which opened new and glorious pages in the history of Armenian people.

"The establishment of the Artsakh Republic was the common achievement of the Armenian people, one of its biggest victories. Its independence and security are absolute values, which are not subject to speculations and haggling. No return to past exists for us. Any such attempt is fraught with unprecedented consequences and is doomed to failure. We are looking only

into the future, which will definitely be bright for our people and state," Sahakian stressed in his speech.

The reception was also attended by the Armenian President Serzh Sarkisian, NKR ex-president Arkadi Ghukasian, leader of the Artsakh Diocese of the Armenian Apostolic Church Pargev Archbishop Martirosian, NKR National Assembly Speaker Ashot Ghoulian, Prime Minister Arayik Harutyunian, as well as high-ranking officials from Artsakh and Armenia, Diaspora representatives and foreign guests.

Armenian Caucus Congratulates Nagorno Karabakh Republic on 25th Anniversary of Independence

WASHINGTON, D.C. - Today, Congressional Caucus on Armenian Issues Co-Chairs Representatives Frank Pallone, Jr. (D-NJ), Robert Dold (R-IL), Jackie Speier (D-CA), and David Valadao (R-CA) with Armenian Caucus Vice Co-Chairs Adam Schiff (D-CA) and David Trott (R-MI) congratulated President Bako Sahakyan and the people of Artsakh on their Independence Day, the Armenian Assembly of America (Assembly) reported.

"On behalf of the Congressional Caucus on Armenian Issues, we are writing to congratulate you and the people of the Nagorno Karabakh Republic, Arstakh, as you celebrate the 25th anniversary of your independence on September 2. This historic day represents an important milestone in Artsakh's struggle to defend its right to self-determination and liberty," the Armenian Caucus Co-Chairs and Vice Co-Chairs stated.

The letter also highlighted Nagorno Karabakh's commitment to

"advance democratic governance and rule of law," despite continued threats and violence emanating from Azerbaijan.

"We also condemn Azerbaijan's most recent aggression in early April against the people of Artsakh that led to hundreds of military and civilian casualties. We remain hopeful that a peaceful resolution to the Karabakh conflict will be found, and appreciate your unwavering pursuit of regional security and stability," Reps. Pallone, Dold, Speier, Valadao, Schiff, and Trott wrote to the President of Artsakh. "We will continue our support of the Nagorno Karabakh Republic and call for the formal recognition of Artsakh's independence."

Armenian Assembly Executive Director Bryan Ardouny commended the Armenian Caucus stating, "We applaud the Armenian Caucus leadership for its steadfast support and ongoing commitment to Nagorno Karabakh's democracy and security."

Taiwan Protests Over Armenia Deportations to China

TAIPEI -- Taiwan protested Wednesday after Armenia deported 78 Taiwanese fraud suspects to China, the latest such deportation to spark a dispute with Beijing.

According to Taiwanese authorities and media, the Armenian police confiscated the suspects' passports, computers and mobile phones and banned them from leaving Armenia on August 26. It is not clear whether the Taiwanese visited Armenia on business or as tourists and what type of fraud they were suspected of.

The Armenian authorities have not yet confirmed the police raid or the reported deportations. A police spokesperson told the Arminfo news agency last week that the police "have no information" about the incident.

The AFP news agency reported that Taiwan's Foreign Ministry protested at the Armenian government's actions and vowed to report the incident to international human rights organizations.

"Due process is lacking in the investigation of the case... the Armenia government has seriously violated

human rights and international legal principles and precedents," the ministry said in a statement.

According to Taiwannews.com, Yerevan refused to issue visas to officials from a Taiwanese diplomatic mission in Moscow when they attempted to visit Armenia and discuss the plight of the 78 Taiwanese citizens last week.

Taiwan's Mainland Affairs Council (MAC), its top China policy-making body, said it immediately lodged a protest with Beijing after being notified of the deportation.

"We have repeatedly demanded the Chinese side not to deport our people to mainland China. The Chinese side's action again disregarded our call ... and further hurt the feelings of Taiwanese people," it said in a statement.

The MAC said it would continue negotiating with China to secure the suspects' return to Taiwan to face trial.

Armenia's actions are the latest in a series of deportations of Taiwanese to China, with Taipei accusing Beijing of "abducting" citizens from countries that do not recognize the Taiwanese government.

Hrachya Tamrazyan Director of Matenadaran Passed Away

YEREVAN -- Director of Matenadaran (institute of ancient manuscripts) Hrachya Tamrazyan has passed away after a long disease.

Tamrazyan was receiving treatment at the St. Grigor Lusavorich medical center, a deputy director of the institute, Armen Mkrtcian told our correspondent. He was 63.

A graduate of the Yerevan State University's Armenian Philology Department, Tamrazyan started work at the Matenadaran in 1977, rising from the rank of junior laboratory assistant to junior and senior researcher. From 1988 until 1991, he was the editor-in-chief of the publishing house Sovetakan Grogh. Later, until 1993, he was the director of the publishing house Nayiri. Tamrazyan has been a member of the Writers' House of Armenia since 1986.

Tamrazyan received a doctoral degree in Philology in 1999. He was the director of Matenadaran starting from 2007. In 2014, he became also a correspondent member of the National Academy of Sciences.

Hrachya Tamrazyan

An author of a range of monographs and scientific articles, Tamrazyan focused his research mainly on the medieval age, particularly the literary heritage left behind by Grigor Narekatsi.

Tamrazyan is also an acclaimed poet and translator. His published collections have received a warm welcome among both readers and literary critics.tions.

From Pages of History

Baseball Legend Babe Ruth Supports Armenian Orphans

Hratch Hannessian

In 1920, Baseball Legend Babe Ruth gifted his 50th home run bat to Mile Nougart Dzeron Koshkarian at the Polo Grounds in New York. Nougart, a representative of the Near East Relief, received the bat which was auctioned off to benefit the Armenian orphans who had survived the Armenian Genocide of 1915.

Nougart, the lucky lady who met the baseball legend, was born in the province of Harpoot, Armenia. At an early age, Nougart was brought to the United States by her parents who were forced to flee Turkish persecution. A successful professional painter in her adult life, Nougart abandoned her career and devoted her time to spreading awareness about the atrocities that had occurred against the Armenian people.

Although some local newspapers covered the event by printing a picture and a brief description, none seem to have detailed the auction itself.

Now, almost a hundred years later, many questions remain unanswered. Who bought the bat and supported the Armenian cause? How much did it sell for? Is it in a private collection or at a Museum? Does it still exist?

The information surrounding both the auction and the bat has the

Ruth in full New York Yankees Pinstripes presenting his 50th home run bat as a gift – to be auctioned off for benefit of the Armenian Orphans.

potential to shed light on the international social climate of the time, and the influence of celebrity in the immediate aftermath of the Genocide. Moreover, a detailed account of the event could provide a more accurate outline of the Near East Relief Fund's activism throughout the years, in addition to its expansive impact.

If you have any more information about the auction or the bat, please contact Hratch Hannessian at hratchh@yahoo.com.

Photo Copyright: 1920 Underwood & Underwood, New York.

Photo source credits: American Golf, Magazine "The American Golfer," October 9, 1920, Page 12.

Restoration of Armenian Catholic Church in Sur province of Diyarbakir

ISTANBUL (Agos) -- The curfews and consequent clashes turned Sur province of Diyarbakir into a desolate place. In addition to the troubles and sufferings of locals of Sur, historical buildings have also been damaged. Armenian Catholic Church is one of the most severely damaged buildings.

After the clashes ended, planned reconstruction works in the province started to be discussed. With the urgent expropriation decision made by the Turkish government, ministry of environment and urban planning began to work on reconstruction of Sur. Minister Özhaseki stated that the reconstruction works will be carried out in accordance with plans for protection.

According to information obtained by Agos, Armenian Catholic Church is severely damaged. The residential part of the church complex should be reconstructed. The church property belongs to General Directorate of Foundations. The restoration work, which will be carried out by the Directorate, is planned to be completed in 2018.

For supervising the restoration, an advisory committee consisting of the scholars from Dicle University is being formed, and the tender process for restoration work has ended. Restored in 2013, the church had been used as a weaving workshop. However, after this restoration, the church might be used as a place of worship again.

Diyarbakir Metropolitan Municipality Cultural Heritage and Tourism Department Director Nevin Soyukaya stated that the original structural texture of Sur has been damaged.

Curfew started on September 6 and officially ended on March 10;

Soyukaya pointed out the destruction that has been going on since then: "Since March 10, the blockade continues and the registered and unregistered buildings within the protected area have been destroyed with heavy equipment without due diligence, new roads are being built that violate the Construction Plan for Protection, existing streets are broadened and the original structural texture of Sur has been damaged."

Stating that Sur is the buffer zone of World Heritage Site and the Directorate of Spatial Management of Diyarbakir Fortress and Hevsel Gardens must be included in any work within the region, Soyukaya said that they are not included in the current process. She also stated that, according to their estimations, 1277 structures have been destroyed.

The first curfew in Sur was declared on September 6, 2015. Lifted for few hours once in a while, scope of the curfew was expanded on December 11, including 15 neighborhoods of the province. On August 27, 2016, the curfew was lifted in 6 neighborhoods. However, the human rights organizations working in the region state that there is a virtual curfew and police forces don't allow people to enter the neighborhoods, where the curfew has been lifted.

Human Rights Foundation Diyarbakir Branch Chair Raci Bilici spoke to Agos: "They said that the curfew is lifted in some neighborhoods, but they don't let us in. The region has been veiled. Officially, the neighborhoods are open, but we cannot determine which parts are really open in practice. We feel uneasy, since the daily life is unusual. Operations caused severe damage."

Armenian, Georgian Leaders Hail

Continued from page 1

According to Armenian government data, Armenia's trade with Georgia rose by 17 percent in 2015 and as much as 63 percent in the first half of this year, even if it remained rather modest in absolute terms.

The rapid growth followed the 2014 signing of Georgia's far-reaching Association Agreement with the European Union and Armenia's controversial accession in January 2015 to the Russian-led Eurasian Economic Union (EEU).

The EEU membership requires the Armenian authorities to gradually

adopt significantly higher duties that are collected by Russia, Belarus and Kazakhstan from goods imported from third countries. But contrary to many expectations, Armenia appears to have succeeded in maintaining its free-trade regime with Georgia and Armenia.

Abrahamian suggested on Monday the creation of Armenian-Georgian joint ventures in Armenia that would have tariff-free access to the Russian and other EEU markets. "Georgia's prime minister welcomed the idea and proposed to discuss further steps in the format of a joint task force," a read a statement released by his press service.

A Musical Tribute to Armenian Living Legends

BURBANK -- A sold out crowd of over 350 people attended the 4th Annual Summer Night at the Turpanjian Plaza on Thursday, August 25, 2016. Presided by His Eminence Archbishop Hovnan Derderian, Primate of the Western Diocese, the festive outdoor event was organized by Ladies Guild of St. Leon Armenian Cathedral chaired by Araxie Boyamian.

The evening's honorees, included a group of Armenian singers "Living legends" in their own right, who opened new doors to generations of Armenian singers. They became pioneers of the Armenian folk Estradaiyin music in their respective communities.

Special Award recognitions were presented to Adiss Harmandian, Harout Pamboukjian, Hovig Krikorian, Andy Madadian, Maxim Panossian and Levon Katerjian by Archbishop Hovnan Derderian. The Primate congratulated the Honorees as well as Lou Varoujan, the musical Artistic Director, for their contributions to Armenian music in the Diaspora. His Eminence presented a cross to each singer as a token of his appreciation and wished them continued success in their musical careers.

Words of gratitude were delivered by Araxie Boyamian, Chairlady of St. Leon Cathedral Ladies Guild who expressed appreciation to the guests for their attendance and support.

Mrs. Boyamian thanked Mrs. Sybille Aprahamian for her generosity and continued support of the mission of the Ladies Guild. The Chairlady thanked all donors including Mrs. Naz Atikian for the beautiful centerpieces and Sarkis Pastry for the commemorative cake.

In his closing message the Primate expressed heartfelt thanks to members of Ladies Guild for their relentless efforts and dedication to ensure yet another successful Diocesan function.

The Masters of Ceremonies Vania Vartzbedian Gordian, introduced the artists who sang nostalgic songs from their famous repertoires. The guests enjoyed Armenian popular music as well as the gourmet buffet catered by La Fogata.

The proceeds from the event will be allocated toward the Stewardship Fund of the Western Diocese for clergy education.

AIWA Celebrates Its First 25 Years and Looks Ahead to the Future

BOSTON – Twenty-five years ago, a group of Armenian-American women in the Greater Boston area came together to form a new and independent organization, the Armenian International Women's Association (AIWA), designed to unite Armenian women and to address the critical issues facing them everywhere.

To celebrate these first twenty-five years, AIWA is finalizing plans for an Anniversary Celebration Weekend on September 30 to October 2 at the Charles Hotel in Cambridge, Mass., on the theme of "Inspiring Our Future, Honoring Our Past." Under the leadership of the co-chairs Carolyn Atinian Yاردemian (East Coast) and Silva

AMAA to Honor Child & Orphan Care Committee

By Joyce Abdulian

The Armenian Missionary Association (AMAA) to honor the Los Angeles area Child & Orphan Care Committee at its Centennial Kick-off Celebration on Saturday, October 8, 2016 6:00 pm at the Jonathan Club 545 South Figueroa Street, Los Angeles. Over \$200,000 in donations has already been pledged!

The Child & Orphan Care Committee was founded in 1988 under the auspices of the AMAA—following the earthquake in Armenia. Thousands of destitute and marginalized children and families have been blessed over the years by this outreach. The Annual Child & Orphan Care Luncheon and Children's Fashion Show, much-awaited by the community, has raised over \$5,000,000 over the years.

A film, produced and narrated by Tina Segal interviewing the original

committee members, will be one of the many highlights of the evening. This evening's celebration will be a much-deserved salute to these devoted women.

The purpose of the AMAA is to serve the physical and spiritual needs of people everywhere, both at home and overseas. To fulfill this worldwide mission, the AMAA maintains a range of educational, evangelistic, relief, social service, and church and child care ministries in 24 countries around the world.

The mission and service ministry of the AMAA is made possible through the Grace of God and by the gifts of individuals and churches committed to fulfilling the Great Commission - "Go into all the world and preach the Gospel to all creation."

For information, call: Grace Kurkjian at 714-773-9075 or Debbie Levonian at 818-788-5730. Email: AMAAevent@gmail.com

day evening, September 29; a Mix and Mingle Reception at the Regatta Bar (with entertainers Sylvie Zakarian, Serena Tchorbajian, and Jasmin Atabekyan) on Friday Evening, September 30; and a Leadership Breakfast on Sunday, October 2.

Over the past quarter-century, to promote its mission of sponsoring educational and other community programs and activities that unite Armenian women, promote gender equity, and emphasize the Armenian cultural heritage, AIWA has sponsored seven international conferences (from London to Paris, Yerevan, Geneva, Buenos Aires, and San Francisco); put together countless seminars, workshops, receptions, concerts, and plays; published 12 books by and about Armenian women; formed a number of affiliates (notably in Los Angeles, San Francisco, Chicago, and New Jersey); developed a worldwide membership; and established representation as a Non-Governmental Organization at the United Nations in New York City.

Major AIWA programs to benefit Armenian women include scholarship awards to female students of Armenian descent in colleges and universities across the United States and around the world, and grants for various programs in Armenia over the years, including currently the Women's Entrepreneurship Program at the American University of Armenia and the Women's Support Center in Yerevan.

Katchigian (West Coast), a two-day conference on Friday, September 30 and Saturday, October 1 will focus on "Women in Leadership: Challenges and Opportunities." During sessions on Women in Public Service, Women in Arts and Entertainment, Women in Science and Technology, Women in Business and Entrepreneurship, and Cultural Identity, attendees will have the opportunity to participate in panel discussions with national and international speakers, network, and connect with others.

The highlight of the weekend will be the Gala Anniversary Celebration on Saturday evening, October 1, at the Charles Hotel, with a cocktail reception, dinner and dancing.

Special guests participating in the weekend activities include Katherine Sarafian, producer at Pixar Film Studios, who won an Oscar for her film "Brave"; Mary Lou Papazian, Director of the Tumo Center for Creative Technology in Yerevan; Dr. Carla Garabedian, documentary filmmaker, writer, and broadcaster; Nicole Vartanian, Director of the Children of Armenia Fund; and Maro Matosian, Director of the Women's Support Center in Yerevan. Two parliamentarians have been invited: Selina Dogan, of the National Assembly of Turkey, and Valerie Boyer, Deputy in the National Assembly of France.

Other weekend events include a Welcoming Wine Reception on Thurs-

ՄԻԹԵ՞ OSԱՐԱՑԱՆՔ ԹՈՒԵԼԻ ՎԵՐՋԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՉՆՇԱՐՈՒՈՂ ԼՈՅՍԸ... ԶՈՐԱԿԱՐ ԱՆԴՐԱՆԻԿԵՆ

ԱՐԵՏԻՍ ՌԱԶՄԻԿ

31 Օգոստոս 1927-ին յաւիտե-
նական քունի մէջ կը մտնէր Զօրա-
վար Անդրանիկի: Անոր երկրացին
առաքելութիւնը կը հասնէր իր
լրումին:

Նախախնամքութիւնը անօրինակ ճակատագիր վերապահած էր անոր, քանզի երբ ֆիզիքապէս կ'ապ-

կ'ենթադրէին, որ մի գուցէ
Անդրանիկ ուազմական արիւնալի
բախում կ'ունենայ զինք կաշկան-
դող ղեկավարութեան հետ։ Բայց,
ան խուսափեցաւ յումպէտս արիւ-
նահեղութենէ, խնայեց աւելորդ
ճակատում մը եւ մուրազը սիրտին
ուղղուեցաւ օտար ամայի ճամբա-
ներ... հոն ալ շիջելու համար ի
սպառ։

Այսօր, Սամնոյ Արծիւը պիտի
չյանդիմանէ՞ր «Սամնայ Ծռեր»ուն
արարքը, որ թիրախ ընարած էր
Հայաստանի կայունութեան խորհր-
դանիշներէն մին։ Ան զգաստու-
թեան պիտի չհրաւիրէ՞ր անոր
անդամները՝ յայտարարելով որ
Սասունի ազատագրութիւնը Երե-
ւանէն չ'անցնիր, ազգակից սպան-
նելով եւ Հայաստանին պատկերը
արտաքին աշխարհին առջեւ նսե-
մացնելով պարզապէս ոգեւորած
կ'ըլլանք թշնամիները։ Ո՞ւր ես
Անդրանիկ փաշա։

Սիւս կողմէ, Զօրավար Անդ-
րանիկ մահուան սնարին մօտ որ-
պէս վերջին պատգամ հայութեան՝
թելադրեց՝ իւրաքանչիւր հայ ամէն
զիշեր զլուխը բարձին չդրած ժող
պահ մը մտածէ ազգին ու հայրե-
նիքին մասին։ Ծ, ինչքան դիպուկ
պատգամ այն չարաշաճներուն,
որոնք հայրենիքի թալանով զբա-
ղած են, ժողովուրդին քրտինքով
անձնական դղեակներ բարձրացու-
ցած են, Հայաստանի բնական հարս-
տութիւնները քամելով գումար-

ները արտասահմանեան տաքուկ
անկիւններ փոխադրած են. նա-
խարարներ դառնալով՝ իրենց որ-
դիներուն պայտաներ կառուցած
են ԱՄՆ-ի մէջ. փեսայ-եղբայր-
հարազատ անարժանաբար պաշ-
տօններու հասած են՝ խտրականու-
թեան ամենացցուն լիտիութեամբ
եւ անպատկառութեամբ: Բախտա-
խաղերու ախոյեաններ իրենց կի-
սագրագէտ բարբառներով օր մը
ազգին ու հայրենիքին համար
քուն փախզուցա՞ծ են, հետեւա՞ծ

Գորավար Անդրանիկի մահ-

ուան տարեկիցին շուրջ այս մտումները մեզի կը յուշեն նաեւ երկու այլանդակուած երեւոյթներու մասին:

Զօրավարին հպարտ կուրծքը
զարդարուած էր բազում շողջո-
ղուն շքանշաններով՝ որպէս գնա-
հատանք քաջութեան, սիրաննքի
եւ վաստակի: Առանց կրծքանշան-
ներու անհնար է պատկերել Անդ-
րանիկը: Իսկ այսօր ինչքան աժան-
ցած է շքանշանին իմաստը: Երե-
ւանի մէջ կարծէք արտադրամաս
կաց շքանշան արտադրող եւ աշու-
ախ բաշխող: «Մովսէս Խորենա-

ցի» շքանշանին
լրջութիւնը այն-
քան նսեմացած է
ոչ թէ իր ծանրու-
թեամբ, այլ՝ ստա-
ցողներու որակով
ու քանակով (Կիպ-
րոսի մէջ նմուշ-
ներ կան): Զօրա-
վար Անդրանիկ
մարտադաշտէն,
արիւնի եւ գու-
պարի բովէն, հու-
րի եւ սուրի ընդ-
մէջէն նուածեց իր
կուրծքը զը գեղա-
զարդող շքանշան-
ները, մինչ ազմօր
անոնց համար
պէտք է կաշռել,
ըլլալ քծնող, սո-
ղուն, լաղծուն եւ
իշխանաւորներու
խնկարկու: Ո՞ւր
լսուած է շքանշան
անցընել փեսայի,
եղրօր, խնամիի եւ
թաթիկ լիզողնե-

ըու, բռնարարքի վարպետներու: Օտարացած չե՞սք Զօրավար Անդրանիկէն: Փաշան անվիճարկելիօրէն համազգային հերոս է, իր ժամանակներէն ցայսօր: Մնաց այդպատուանդանին վրայ՝ անխախտօրէն: Իսկ այսօր ո՞վքեր կը կոչուին հերոսներ: Կարծեմ ամենահժանատիտղոսն է հերոսը հայ կեանքին մէջ: Իր ազգակիցին զգետնողը կոչուեցաւ հերոս, Հայաստանի կայունութիւնը խախտողը եղաւ հերոս: Իշխանաւորներու եւ հոգեւորականներու ինչքան բարձրածայն հայոցիք, գունագեղ լուտանքներ շպրտէք, ինչքան իշխանութիւններ քարկոծէք՝ այդքան հաւանակա-

Նութիւն կայ յորջորջուելու հերոս։ Հերոսանալու համար այսօր պէտք է սորվիլ ճոխ յիշոցներ՝ ունենալով գարշահոտ բառապաշար, ըլլալու էք աներես՝ ամօթէ ու խիպէ զուրկ, հայրենիք խծբծող։ Զէ, հերոսացումն ալ ձեւախեղուեցաւ այս օրերուն։ Անդրանիկ պիտի չուզէր համեմատուիլ մերօրեայ չարչի հերոսներուն, փէյսպուքեան էջերու մէջ հերոսի պատմուճան-ներ կրողներուն։

Ահա թէ ինչու հարց մը
պէտք է տանջէ լուսապսակ Անդ-
րանիկին եւ իր յետնորդներուն.-
միթէ՞ օտարացանք Զօրավար
Անդրանիկէն:

**Կազմակերպությամբ
թերթը Մշակութային Միութեալ
և Անծելլսի Մասնաժիղին
պահպանութեան**

Գիտակցությանը

Հրապարակային հանդիսութիւն ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ 90-ՄՐՑՎԿԻ ՀԱՆՐԵԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հանդիսավար

Խաչ ՅԵՓԻՐ ԱՅՃԵ
Խանդիսուրիմներու Անքայ գլուխող մէլզոննեանցիներ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՑԱԿՈԲԵՐ

ՀԻՄԿԵՐԸ 15, ԵՐԵՎԱՆ 7:30-ին

1901 N. Allen Ave., Altadena, CA 91001

MEHER BABIAN, D.D.S.
General Dentistry

1111 S. Glendale Avenue
Suite 206
Glendale, CA 91205

Tel: (818) 547-0884
Tel: (818) 547-1476

ՅԱՅ ԳՐԱԳԵՏՆԵՐԸ՝ ԴԵՄ ԱՌ ԴԵՄ ՄԵԾ ԵՂԵՌՆԻՑ (1917-1922)

Մեծ Եղեռնի պատճառած կործանումին ու աւերին վերապրող հայ մտաւորականութիւնը սկսաւ խորհրդածել դէպքին անհեթեթութեան շուրջ: Թերեւս բնականօրէն, վերապրող գրագէտները իրենց տեսածը թուղթին հաղորդեցին, ինչ որ ծանօթ դարձաւ «Եղեռնապատում» անունով: Ժենեկի համարարանի հայագիտութեան ամպիոնի վարիչ փրոփ. Վալենթինա Գալցուրիի-Պուվիէն վերջերս այս նիւթին շուրջ խօսեցաւ, կեղրոնանաւով 1917-1922 թուականներու գրագէտ-վերապրողներուն վրայ: Հայկական Ռւսամանց Ծրագիրէն պրն. Ռաֆայէլ Գրիգորեանը ներկայացուց դասախոսը:

Փրոփ. Գալցուրարի իր դասախոսութեան սկսաւ այն հաստատումով, որ Եղեռնապատումը, առաջին հերթին, հակազդեցութիւն մըն էր ցեղասպանութեան եւ վկայութիւն մը՝ գրագէտներու փորձընկալումին մասին: Ան նշեց երկու գլխաւոր ձեւեր, որոնք այս գործին դրաւոր արտայալութիւնը դարձած են: Առաջինը «գիրք-պատկեր»ն էր (live-re-image), որուն նպատակը եղած է ընթերցողին յայտնել, թէ դէպքերը ինչպէ՞ս պատճանած էին, իսկ երկորդը՝ «գիրք-վերակազմութիւն»ը (live-reconstitution), որ փորձած է բացարել, թէ դէպքերը ինչո՞ւ պատճանած են: Ամենէն ժողովրդական ընտրութիւնը՝ «գիրք-պատկեր»ը, ընթերցողը դէպքերու վկայ դարձնելու ձեւ մըն էր՝ պատկերներու, տպաւորութիւններու, դրուագներու եւ յուշերու ընդմէջն:

Փրոփ. Գալցուրարի առաջին հերթին ակնարկեց Զապէլ Եսայեանին, որուն գրական ասպարէզի հիմնական բաժիննը սկսած էր 1909ին կիլիկիա երթալէ ետք, իբրեւ անդամ Պոլսոյ Պատրիարքարանի պատուիրակութեան մը: 1911ին ան հրատարակած էր «Աւերակներու մէջ» գործը, որ կիլիկիահայութեան թշուառ վիճակը կը նկարագրէր Աստանայի ջարդերէն ետք: Գալցուրարի ակնարկեց քիչ ծանօթ գործի մը՝ «Գրագէտն մը լիշտակներ», զոր Եսայեան գրած էր 1915ին Պոլկարիա փախուստ տալէ ետք, պատմելով Ալպրիլ 24ին ձերբակալութիւններուն մասին: Նման գործի մը գրառումին ենթադրած վտանգը կանխելու համար, գրագիտուհին ծպտուած էր «Վիգէն» արական գրչանունի ետին: 1917ին Եսայեան հրատարակած է «Ժողովուրդի մը հոգեվարքը», ուր Եղեռնապատումին համդէպ անոր մատեցումը կը փոխուի, երբ ան կը

պանքներուն մասին գրելու ատեն: Առաջին գործին մէջ, ան բոլոր օմանցի հայրենակիցներուն՝ թուրքէր եւ հայեր ներառեալ, կոչ կ'ուղղէր իրավիճակին խաղաղ լուծում փնտուելու եւ գոյակցութեան միջոց ստեղծելու: Այդպիսի նախաձեռնութեան մը անկարելի խութիւնը բացայաց դարձած ըլլալով, վերջին գործը միայն հայերուն եւ օտարներուն ուղղուած էր, քանի որ այս ժամանակաշրջանին հայերը կը պայքարէին իրենց հայրենիքին մէկ մասը պահպանելու եւ սեփական պետականութիւնը հաստատելու ի խնդիր:

Պոլսահայ ուրիշ գրագէտ մը՝ Երրույեանի յուշերը: Կը տեսնենք, թէ ինչպէ՞ս քաղաքական մթնոլորտի փոփոխութիւնը՝ «Աւերակներու մէջ»էն մինչեւ «Ժողովուրդի մը հոգեվարքը» երկարող ժամանակաշրջանին, ազդած է Եսայեանի մօտեցումին վրայ՝ հայոց տառա-

վերակենդանանար: Գրական հանդէներ կը սկսէին կամ կը շարունակուէին, ինչպէս «Ամէնթ» եւ «Բարձրավանք»: Այս գրական գործունէկութիւնը կը թուէր կազմել այն միջոցը, ուր սպաննուած հայերը կը ստանալին իրենց երբեւէ չունեցած պատշաճ յուղարկաւորութիւնն ու թաղումը: Այս շրջանի գրականութիւնը վկայութեան գրականութիւնն էր. գրողները պէտք կը զգային այս ոճով գրելու, կարծէք պարտաւոր ըլլալով յաւերժացնել զոհերուն լիշտակալը, բայց նաեւ՝ անոնց հոգիներուն հանգիստի վայր մը տալ: Գոյութենական աշխատանք մըն էր նաեւ. Վերապրոյ գրագէտները կը ջանալին իրենց վերապրումին իմաստաւորումը զանել այն տրամաբաննութեան մէջ, որ տեսածն ու փորձընկալածը վկայէլ էր իրենց նպատակը:

Փրոփ. Գալցուրարի երկարօրէն անդրադարձաւ Գրիգորիս եպս. Պալագինանին, որ տարագրութեան իր փորձառութիւնն ու տպաւորութիւնը արձանագրած է «Հայ Գոլգոթա»յի մէջ՝ «գիրք-պատկեր»ի ուրիշ օրինակ մը: Պալագինան զգացած էր, որ անկարելի, «անպատ-

Ծար.ը էջ 19

ARMENIAN AMERICAN ORPHANS CHRISTMAS FUND, INC.

«Քաջ Նապար» հիանդէսն ու հեռուստաժամը ներկայացնում է

17-րդ ամեակի թելեթոն

Ի սպաս սուհը օսուիսու հիտսայրասի, հազարասի ծնողազուրկ եւ հաշսանոս երեսաների սասկաների Վերասորութեան պատճեան ասամած էր:

Կիրակի, Սեպտեմբեր 25, 2016, ժամը 3-12:00
ARMENIAN AMERICAN ORPHANS CHRISTMAS FUND, INC.

17th Annual telethon will be broadcasted live from Charter Spectrum's AABC (384), High Vision (381), ITN (383), USArmenia (386), and Best TV. (387)
and "KACH NAZAR" Magazine and TV Show
Presents

17th ANNIVERSARY TELETHON

ON SUNDAY, SEPTEMBER 25, 2016

FOR DISABLED CHILDREN AND FOR THE RESTORATION OF CHILDREN'S HOMES

Մեր Ապագան, մեր Մերունդն է:

OBLIGED TO HELP

ARMENIA'S NEXT GENERATION

Please mail your check to (A.A.O.C. FUND,) P.O.BOX 250038, GLENDALE, CA 91225 or to 626 West Colorado Street, Glendale, CA 91204 USA Tel: 818-246-2070

Tel: 818-246-0125 • 818-239-6880 • 818-292-9619
E-mail:forourkids99@gmail.com • www.forourkids99.com
Non-Profit Organization, a Tax Exempt 501 (c) 3 Charity.

ՅՈՎՐԱՆՆԵՍ ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՎԱՐԵ ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ

Մեր մեծ բանաստեղծին
նուիրուած պոեզիայի երեկոն, որ
կազմակերպութեց Գիտնականների
նախապատրաստման դպրոցում
ԱՄՆ Հայ Գրողների միութեան
կողմից, նշանակալից իրադար-
ձութիւն էր լուսանջելեսան հայ
համայնքում: Հարկաւոր է նշել, որ
դպրոցի դահլիճը յօժարակամ հայ
գրողներին էր տրամադրել դպրոցի
անօրէն, դոկտոր Աննա
Գիրգորեանը, ով գրականութեան,
պոեզիայի, մշակութի մեծ սիրահար
է: Նա իր սեփական նախաձեռ-
նութեամբ էր առաջարկել **ԱՄՆ**
հայ գրողներին իրենց միջոցառում-
ներն իր դպրոցի դահլիճում
անցկացնելու համար: Նրա բարձր
կազմակերպուածութեան, խստա-
բարոյ կեցուածքն ու պահանջ-
կոտութիւնն արտացոլում է դպրոցի
աշակերտների առաջադիմութեան,
դաստիարակութեան եւ դպրոցի
հեղինակութեան վրայ: Դպրոցի
աշակերտները բազմաթիւ ուսում-
նական յաջողութիւնների են հասել
եւ շրջանաւարտներն այսօր
սովորում են ճանաչուած համալ-
սարաններում:

Երբ բարձրածայնում էի
թումանեանի պոեզիայի երեկոյի
մասին այս կամ այն միջավայրում
կամ հեռախօսագանքով, եւ՝
գրողները եւ՝ մասնակցել ցանկա-
ցողները մեծ ոգեւորութեամբ էին
ընդունում հրաւերը: Մի քանիսը
նոյնիսկ ափսոսացին, որ չեն
կարողանալու մասնակցել նախապէս
պայմանաւորուածութիւնների
պատճառով:

Այդ հրաւերքների ժամանակ մարդկանց մօտ միանգամբից նկատում էր տրամադրութեան բարձրացում, հետաքրքրութիւն, թէ ով է բանախօսելու, ով է ելութ ունենալու... Այսպիսի վերաբերմունքը դժուար չէր ակնկալել, որովհետեւ թումանեանը «Ամենայն Հայոց բանաստեղծն» է, ինչպէս ինքն է իրեն անուանել, ի պատասխան Գէորգ կաթողիկոսի, ով վէճի էր բռնուել գրողի հետ, ասելով, թէ «Դուք խօսում եկ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի հետ»: Բայց դա կարեւոր չէ, որ ինքն է իրեն այցպէս անուանել: Նա իսկապէս Ամենայն Հայոց Բանաստեղծն է, որովհետեւ հայ ժողովուրդն է ացպէս ընկալում բանաստեղծին: Նրա ժողովրդականութիւնն այնքան բարձր է, որ ոչ ոք ուրիշ կարծիք չի յատնում, որովհետեւ նրա ատեղծագործութիւնները շատ հոգեհարազատ են ընթերցողների շրջանում, այնքան հասկանալի, այնքան խորը ըմբռնելի թէ մանուկի թէ մեծահասակի համար: Հայ ազգը թումանեանին ընկալում է նաեւ «Այս հմուտ, հանճարեղ լոռեցին» բնորոշմամբ, որը նրա մասին ասել է ոչ պակաս հանճարեղ բանաստեղծ Եղիշէ Զարենցը: Զարենցը նաեւ գրել է. Կա Սեծարենց, կա Տերեան, եւ

Բազում ուրիշ պոետներ կան,
Բայց Թունանեանն է անհաս-

Արարատը մեր նոր քերթութեան:
Այսինքն Թումանեանը մեր
մեծ գրողներից՝ Մեծերի Մեծն է:
Թումանեանի ստեղծագործութ-
իւններում եւ փիլիսոփայութիւն
կա եւ պարզութիւն, որոնք հասանելի
են տարբեր խաւեր ներկայացնող
ընթերցողների:

**Յովհաննէս Թումանեանի
պոեզիայի երեկոն նկարահանուեց**

ARTN «Շանթ» հեռուստա-
ընկերութեան կողմից եւ լուրերի
շրջանակում ցուցադրուեց Օգոս-
տոսի 29-ին:

Դպրոցի տնօրէն Աննա
Գրիգորեանի բացման խօսքից յետոց
ԱՄՆ հայ գրողներ միութեան
նախագահ Վազգէն Վանատուրը
հակիրճ ներկայացրեց Թուման-
եանին, նշելով, որ այս օրերին՝ 22
տարի առաջ Թումանեանի սիրաց
բերուեց Երեւան։ Այսուհետեւ լսուեց
անկրկնելի Սուրէն Քոչարեանի
«Լոռեցի Սաքոն» պոեմի արտասա-
նութեան ձայնագրութեան մի
հատուած՝ «Էն Լոռու Ճորն է ուր
հանդիպակաց»... եւ բեմի խորքում,
սեղանների շուրջ լապտերի լոյսի
տակ նստած Կարեն Խաչատրեանն
ու Մարգարիտ Դերանցը եւ Կարեն
Գալստեանն ու Ֆիրա Ակեանը
միմեանց յաջորդելով կարճ
տեղեկութիւններ էին տալիս
Թումանեանի կեանքից, ստեղծագոր-
ծութիւններից, հուշերից, որոնք
ընդմիջելում էին հայ համայնքում
ճանաչուած երգիչների ու
ասմունքողների ելույթներով։

Ծովանաների ու «Անուշ»
օփերայից հատուածների կատար-
մածք հանդէս եկաւ էլեգանտ,
գեղեցկուհի Սօսի Մարտիրոսեանը,
ում նուազակցում էր Ալբերտ
Բուլղարականը: «Բարձր Սարեր»
երգի հիանալի կատարմածք
ներկաներին ողջունեց Երեւանի
Օփերայի եւ բալետի նախկին երգիչ
Արտաշէս Հայրեանը, ժողովր-
դական երգերի կատարումով իր
կատարողականութիւնը ներկայաց-
րեց Նշան Զաղացպանեանը,
հեղինակային երգերի իւրայտուկ
կատարող Ժիրայր Պարսամեանի
ներկայացրած երգերին՝ Թուման-
եանի մոտիվներով, ձայնակցեց
ամբողջ դաշլիճը: Բուռն ծափ-
ողջոյններով ընդունուեց Կարեն
Խաչատրեանի «Թմբէկաբերդի»
Առումը՝ պեճմի արտասանութիւնը
եւ Սեղա Դեմիրճեանի կողմից
«Հառաչանք» պեճմից հատուած-
ների ներկայացումը:

Թումանեանի պոեմների
մասնագիտական վերլուծութեամբ
հանդէս եկաւ գրողների միութեան
պատուաւոր անդամ Գէորգ
Քրիստինեանը: Թումանեանական
մոտիվներով գեղեցիկ, սլացիկ պար

ցուցադրեց Անսահուրդը գուզեանը, Ս վետան ա ծոնապետեանն իրեն յատուկ ոճով կարդաց Պարուց Մեւա-կի «Անլուելի Զան-գակատուն» պոեմից «Ղողանջ Աւետիսի» հատածը եւ «Պատրանք» բանաստեղծութիւնը: Բաւականին հաճելի զվարժութեամբ «Հին Օրհնութիւնն» բանաստեղծութիւնը արտասահմանը գուարթ Ֆրուեանը, իսկ «Թուամանեամի հետքը գրականութեան մէջ» ծաւալուն վերլուծութեամբ հանդէս եկաւ Պօղոս Լագիսեանը, ուժը պրքից, հաղորդման

օրը հատուածներ մէջբերեցին
որպէս հաւասարի տեղե-կութիւն,
ՀՀ Հ1 հեռուստակայանով լուրերի
հաղորդման ժամանակ՝ կապուած
«Անուշ» պոեմով գործող անձանց՝
Սարոցի եւ Մոսկի իրական դէմքեր
լինելու մասին։ Հետաքրքիր
մեկնաբանութեամբ Ռուզաննա
Մխիթարեանը մեզ հետ «զրուցեց»
թումանեանի «խապէս չի մնա» հին
զրոյցով։ Թումանեանական
մոտիվներով մի փոքրիկ բեմակա-
նացուած երգ ու պարով հանդէս
եկան հայ գրողներին միշտ
սատարող, տարբեր հարցերում
օգնող Վահէ Աւետիսեանը եւ Անժել
Սիմոնեանը։

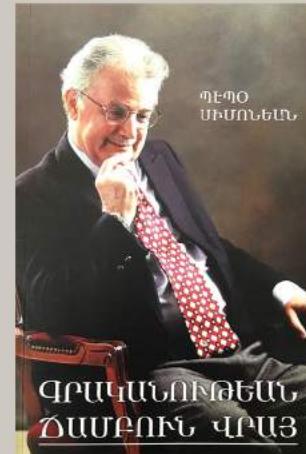
Ամբողջ երեք ժամ տեսած այս
հոգէարազատ երեկոն վայելեցին
շուրջ 60-70 գրողներ եւ հիւրեր:
Ուզում եմ նշել նաեւ, որ
թումանեանը ոչ միայն գրող էր ու
բանաստեղծ, այլ մեծ հայրենասակը,
հումանիստ ու ազգային գործիչ:
Ինչպէս կարելի է մոռանալ սպիտակ
դրօշը պարզած նրա ալցելութ-
իւնները հայկական եւ թուրքերով
բնակեցուած գիւղերը, որտեղ նա
խաղաղութիւն, հանգուրժողա-
կանութիւն, բարեկամութիւն էր
քարոզում բնակիչներին՝ ազգա-
միջեան բախումները կանխելու
նպատակով: Մեծ գնահատականի է
արժանի եւ օրինակելի (ի հակակշիռ

այսօրեայ հայ իշխանաւորների եւ
որոշ մտաւորականների), զօրավար
Անդրանիկին գրուած նամակը,
որտեղ նա գրում է, որ իր չորս
որդիները զօրավարի տրամադր-
ռութեան տակ են, իսկ չորս
աղջիկներն էլ կկատարեն այն
աշխատանքները, ինչի որ ընդունակ
կլինեն, միայն թէ հետ մղեն վերահաս
վտանգը: Եւ ի յաւելում,
պարտաւորւում է ամեն ամիս 100
ռուբլի տրամադրել ընդհանուր
գանձարանին: Սա այն դէպքում,
երբ թուրմանեանի աղջիկն իր
հուշերում գրում է, որ հայրը
անընդհատ պարտփերի մէջ էլ...
թէ եկ ու համեմատիր այսօրեայ
իշխանաւորների, մտաւորականների
օլիգարխների հետ...

իսկ Աւետիք իսահակեանին
գրուած նամակում կարծես
շարադրում է այսօրեաց Հայաստանի
իրավիճակը. «..մենք թէ ներսից,
թէ դրսից քանդեցինք մեր երկիրը:
Մի մասը խանգարող սրիկաներ,
մի մասը թշուառականներ... ոչ մի
մեղաւոր չերեւաց, ոչ ոք ոչ
պատասխանատութեան կանչուեց
ոչ պատասխան տուեց...»: Նման
իրավիճակ է չէ՝ յարգելի ընթերցող
այժմեան Հայաստանում: Պատ-

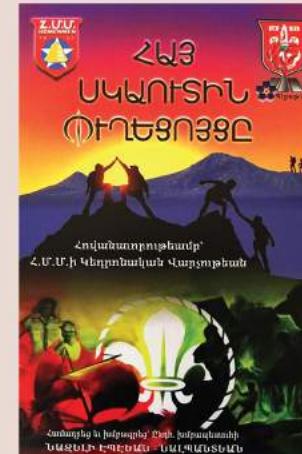
Ծար.ը էջ 18

2016-Ի ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Պետք Սիմոնեան
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՃԱՄԲՈՒՆ ՎՐԱՅ

Պէսօ Սիմոնեան բանաստեղծի
գրականագիտի, Խշալովարանի
մանկավարժի և համբային
գործիչի խոհեքը կեանքի,
ժամանակի, հայոցեան և
աշխատի մասի:

Նազերի Էպիտան-Նալբանտյան ՀԱՅ ՍԿԱՌԻՏԻՆ ՈՒՂԵՑՈՅՑԸ

Սլավոնական կրոնքին
անհրաժեշտութիւնը հայ
նորահաս սերունդներու մէջ
արևատառքիւն լիարժեք
մնացու և ասմունքիւններու:

ԿԵ ՎԱՃԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՀԵՏԵԲԻԱԼ ԳՐԱՏՈՒՆՆԵՐԸ

ԱՊՐԻԼ ԳՐԱՏՈՒՆ
ABRIL BOOKSTORE

415 East Broadway • Glendale, CA 91205
abrilbook.com 818 • 243 • 4112

ՊԵՐՃ ԳՐԱՏՈՒՆ
BERJ BOOKSTORE

422 South Central Avenue • Glendale, CA 91204
818 • 244 • 3830

ԱՍՏՂԵՐՈՅ Ի՞ՆՉ Կ'ՇՍԵՆ

ԽՈՅ**Մարտ 21-Ապրիլ 19**

Երկար ժամանակէ ի վեր կապ չես պահած բարեկամի մը հետ, օգտուէ արձակուրդէր եւ հանդիպում մը ծրագրէ անոր հետ: Անձկանօր լուրի մը կը սպասես որ կրնայ վճռական հանգրուան մը ըլլայ կեանքիդ մէջ: Բախտաւոր թիւերդ են: 1,19,24,31,35

ՑՈՒԼ**Ապրիլ 20-Մայիս 20**

Միշտ վախով եւ զգուշութեամբ կը նօտենաս դիմացինիդ եւ կը խորհիս թէ ան կրնայ քեզ դաւաճանել: Մասնագիտութիւնդ օգտագործելով լաւ ապրուստ մը կրնաս ապահովէլ քեզի եւ ընտանիքիդ: Նոր գործի առիթ մը պիտի ներկայանայ:

Բախտաւոր թիւերդ են: 8,15,24,34,35

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ**Մայիս 21-Յունիս 20**

Մարդիկ կը փնտուս ծառայելու անոնց, որովհետեւ պարզապէս կը սիրես այդ ծառայութիւնները: Ինքինքը կարգապահութեան ենթարկելու ես եւ հաւատարիմ մնալու ես: Մի բարկանար երբ ակնկալութիւններդ չաջողին:

Բախտաւոր թիւերդ են: 7,19,20,27,34

ԽԵՑԳԵՏԻՆ**Յունիս 21-Յուլիս 22**

Ինչ պատճառով ալ ըլլայ, թոյլ մի տար որ քեզ անհանգստացնող մտածումներդ քեզ տանին դէպէ վար, քանի որ անոնք կարեւոր են նկարագրիդ ձեւաւորման համար: Զգայուն ըլլալուդ՝ հեռու կը մնաս շրջանակներէ:

Բախտաւոր թիւերդ են: 9,16,26,30,33

ԱՌԻՒԾ**Յուլիս 23-Օգոստոս 22**

Միշտ կ'աշխատիս բաց ըլլալ իրականութիւններու առջեւ եւ կը սիրես փորձել նորութիւնները: Խոր մտածումներու մէջ ինկած ես լուծելու ընտանեկան հարց մը: Վստահութիւնդ մի կորսնցներ գործակիցներուդ հետ:

Բախտաւոր թիւերդ են: 2,18,24,26,30

ԿՈՅՑ**Օգոստոս 23-Սեպտեմբեր 22**

Միրտոդ լեցուն է նեղութիւններով եւ կ'ուզես մէկու մը հետ խօսելով պարպէս մէջիդ մտահոգութիւններոյ: Յեռուէն ազգականի մը իհիանդութեան տիսուր լուրը պիտի ստանաս: Զգարմանաս, երբ յանկարծ իրողութեան մը առջեւ գտնուիս:

Բախտաւոր թիւերդ են: 3,11,20,24,33

ԿԾԻՌՔ**Սեպտեմբեր 23-Դոկտեմբեր 22**

Առանց պատճառի կը պոռթկաս եւ կը ջղայնանաս: Մտային եւ զգացկան ներուժի ամբողջութեամբ տրամադրած ես անպէտք հարցերու վրայ, ժամանակդ մի վատներ այլ օգտագործէ զայն կեանքդ կայելելու:

Բախտաւոր թիւերդ են: 8,17,23,34,35

ԿԱՐԻԾ**Դոկտեմբեր 23-Նոյեմբեր 21**

Ընբոստութեանդ պատճառաւ առած որոշումներդ միշտ ձախողութեամբ պիտի աւարտին, հանդարս եղիր եւ մի աճապարէր: Օրէնքներուն եւ կարգ ու կանոններուն լաւ հետեւէ կանխելու սխալ արարքներդ:

Բախտաւոր թիւերդ են: 1,16,22,33,34

ԱՐԵՂՆԱՄՈՐ**Նոյեմբեր 22-Դեկտեմբեր 21**

Բնութեան գեղեցկութիւնը վայելել շատ կը սիրես եւ միշտ դուրսերն ես: Ներդաշնակ եւ խաղաղ կեանք մը ունիս կողակիցիդ հետ: Ընտանիքիդ մէջ յաւելուն մը պիտի բարեկիոխ բոլոր կենցաղ:

Բախտաւոր թիւերդ են: 3,13,23,27,29

ԱՅԾԵՆՁԻՒՐ**Դեկտեմբեր 22-Յունուար 19**

Մեծ փոփոխութիւն մը կեանքդ ներս ուրախութիւն կը պատճառէ քեզի: Լաւ լուրերու սպասէ եւ սակայն համբերող եղիր: Կարծիքներդ յածախ փոխանակդ կողակիցիդ հետ, որպէսզ որոշումները միասնար առնուին:

Բախտաւոր թիւերդ են: 14,19,23,25,32

ԾՈՎԱՆՈՅՑ**Յունուար 20-Փետրուար 18**

Մեծ կարօտով կը յիշես անցեալը եւ հաճելի ժամերը, որ անցուցիր սիրելիներուդ հետ: Տակաւին շատ մը նոր յիշատակներ պիտի ունենաս՝ քանի կեանքդ տակաւին կը շարունակուի: Քեզի չարիք մտածողին բնաւ մի մօտենար:

Բախտաւոր թիւերդ են: 2,11,14,27,33

ԶՈՒԿ**Փետրուար 19-Մարտ 20**

Տկարները բնաւ մի շահագործեր քու բարիքներուդ համար: Գործիդ մէջ ծշդապահութիւն կը պահանջուի քեզմէ, պէտք է հետեւիս կանոններուն: Երկար ժամբորդութիւն մը կ'ուզես ծրագրել սակայն պայմաններդ չեն ներեր:

Բախտաւոր թիւերդ են: 8,16,20,21,34

ՈՒՍՏԱՍՏԱՆԷՆ ԱՐՏԱՔՍԱՅ ԵՆ

Շարունակուած էջ 6-էն

Ճագանքելով դիտարկման՝ հնարաւոր է, որ Ստեփան Գրիգորեան արտաքումը քաղաքական դրդապատճառներ ունի, ինչպէս կը կարծէ ինք՝ Գրիգորեանը, դեսպանատան խօսնակն յայտնեց՝ երբ ունենան լրացուցիչ տեղեկութիւններ, այդ ժամանակէ եւս կը յատարարեն, թէ ինչով պայմանաւորուած է Ռուսաստանի իշխանութիւններուն որոշումը:

Արձագանքելով Ռուսաստանին իր գործընկերոջ արտաքսելու փաստին, Գրիգորիի «Ասպարէզ» ակումբի նախագահ Լեւոն Բարսեղեան «Ազատութեան» հետ ունեցած զրոյցի ընթացքին նշեց, որ Ռուսաստանի իշխանութիւնները գործութիւններու ակնակալ պարագանելով անցանկալի անձ յայ-

տարարած են, հաշուի առնելով Ռուսաստանի արտաքին քաղաքականութեանները: Բարսեղեանի համագամաձբ, Ռուսաստանի «սեւ ցուցակ»ին մէջ Հայաստանի այլ քաղաքացիներ եւս կան՝ անոնք, որոնք երբեւէ քննադատական խօսքներ արտայտած են այդ երկրի իշխանութիւններուն հասցէին:

Ռուսաստանին արտաքումը Ստեփան Գրիգորեան 1995-2000 թուականներուն աշխատած է Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան մէջ, Ռուսաստանի ՀՀ գետականութեան մէջ գիւտանագիտական բարձր պաշտօն վարած է, զուգահեռաբար հանդիսացած է ՀՀ ներկայացուցիչ ՀԱՊԿ-ի մէջ: Վարած է նաև արտաքին գործերուն նախարարի խորհրդականի պաշտօն:

ՀԱՅ ՔՈՅՑՐԵՐՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱ

Շարունակուած էջ 8-էն

առաջին դասարանի աշակերտներուն իրենց դասարանը՝ որպէս առաջնորդ եւ օրինակելի վարժարանի փոքրերուն:

Նոյն օրուան, Սեպտեմբեր 6-2016ի երեկոյեան տեղի ունեցած մանկապատէզի ծնողք ուսուցիչ հանդիպումը, որու ընթացքին ծնողները իրենց գաւականներու դասարաններուն մէջ հաւաքուելով? Հանդիպեցան դաստիարակ ուսուցիչներուն, ծանօթացան անոնց հետ եւ իրազեկ դարձան տարեկան ուսումնական ծրագրին եւ դասաւանդման դրութեան եւ միջոցներուն: Ծնողները նաեւ առիթ ունեցած շրջագայելու Մանկապարտէզի զոյզ չէնքերը, խաղավայրերը, որոնք արդէն պատշաճ եւ յարձարագոյն ձեռով կահաւորուած եւ զարդարուած էին: Ցիշենք որ հանդիպման ներկայ էին վարժարանիս Տնօրէնուէի՝ Քոյր Լուսիս եւ փոխ տնօրէնուէի Տիկ. Սոնա Գաղանձեան:

Սեպտեմբեր 9 2016-ի երեկոյեան պիտի կայանայ 1-4-րդ դասարաններու աշակերտներուն ծնողական հանդիպումը: ծանօթանալու համար անոնց տարեկան ծրագիրներուն եւ ուսուցիչներու գործելածեւին, ուր մէջ յոյսերով եւ առաջադրութեամբ երկող ծնողներ պիտի տեղեկանան վարժարանի մասին եւ գոհացում պիտի տան իրենց հետաքրքիրութեամբ եւ ծնողներ պիտի տեղեկանան վարժարանի մասին եւ գոհացում պիտի տան իրենց հետաքրքիրութեամբ:

Արդարեւ Հայ Քոյրերու Վարժարանը սեպտեմբեր 6 2016ին հանդիպմանօրէն, մէջ խանդավառութեամբ եւ յարատեւելու վճռակամութեամբ սկսաւ 2016-17 տարեշրջանը, նոր յոյսերով եւ ակնկալութիւններով նոր մարտահարէներով եւ յանձնառութեամբ իրականացներու եւ նուաճելու համար որոշուած նպատակները համերու նոր յաղթամաններով եւ առաջարարանութեամբ իրականացներու եւ յանձնառութեամբ իրականացներու եւ նուաճելու համար որոշուած նպատակները համերու նոր յաղթամաններով:

ՄԵՐՏԻՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՎԵՐԱՄՈՒՏԸ

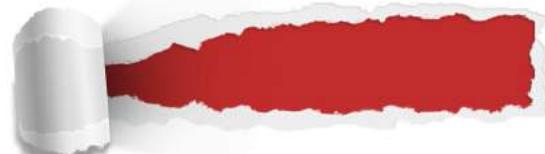
Շար

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՕՐՈՒԱՆ ՓԱՌԱՏՈՆ ARMENIAN INDEPENDENCE DAY FESTIVAL

Կազմակերպութեամբ Organized By

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ Մշակութաշխ Միութեան
NOR SEROUNT CULTURAL ASSOCIATION

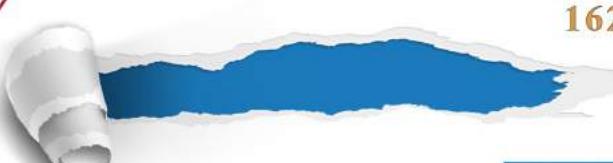
SUNDAY SEPTEMBER

18, 2016

VERDUGO PARK GLENDALE

1621 Canada Blvd., Glendale, CA, 91206

Starting at 11:00 am

GENERAL SPONSOR

INNOVATIVE

Designs

Manufacturing, Inc.
By TED & NORA KOROGHLIAN

SPONSORS

ULYSSE NARDIN
SINCE 1846 LE LOCLE - SUISSE

Dejaun
JEWELERS

Vrej Pastry

Glendale West Pharmacy
and Medical Supply

UMPQUA
BANK

Hagop Alajajian Chiropractic Corp
815 E Colorado St Ste 250
Glendale, CA 91205

GEORGIA & SOFIA ENTERPRISES Inc.
13027 Aetna St.
Van Nuys CA 91401

Harma Maghakian
Residential Design

MEN'S SUIT
OUTLET

SALON DIORO
WESTFIELD FASHION SQUARE,
14006 RIVERSIDE DR,
SHERMAN OAKS, CA 91423

ԵՐԳ ՈՒ ՊԱՐ

Live Music

Dancing

Art Work Exibition

Kids Games

Armenian Food

ԱՐՈՒԵՍԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ

Ե ԳԻՐՔԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌ

ՓՈՐՄԵՐՈՒ ԽԱՂԵՐ

ՀԱՄԱԴԱ ՀԱՅԵՐ

To reserve your vendor booth

please call Nor Serount Cultural Association

ԶԵՐ ԿՐԱԿՄԵՐ ԱՊԱՀՈՎԵԼՈՒ համար

Հեռաձայնեցեք Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան

(818) 391-7938